

teken-
tips
van
Mariëke
Nelissen

Hoe ik
per ongeluk
een
FILM
maakte!

Ken je
Klassiekers
**KONING VAN
KATOREN**

DIE MET STACH!

AELIN

STACH

**WIN
BOEKEN!**

#10

**MENS
en
DIER**

RECEPTEN UIT:
**HOE WINSTON
KERSTMIS REDDE**

COLOFON

STACH - het halfjaarlijkse jeugdboeken-
magazine van uitgeverij Lemniscaat
Nr. 10, tweede semester 2025

REDACTIEADRES:

Lemniscaat bv.,
Vijverlaan 48,
3062 HL Rotterdam

TELEFOON:

010-2062929

E-MAIL:

stach@lemniscaat.nl

REDACTIE:

Linda Bertens, Hindele Boas, Sebastiaan Brussee,
Jesse Goossens, Anna Jongeneel, Anneke Jonker

VORMGEVING:

Eef Verburg

ILLUSTRATIE FIGUUR 'STACH' OP OMSLAG:

Dirk van der Maat, uit: *Koning van Katoren*

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE:

Elianore Van Audenhove, Sebastiaan Brussee, Aisha Jalan, Marco
Kunst, Janna de Lathouder, Eli van der Nat, Marieke Nelissen,
Stern Nijland, Jutta Paarlberg, Leah Prenger, Kris Terwindt, Noa
Verhaar, Juul van der Zwan, de Verhalenjagers (Alisiana, Carmen)

WWW.LEMNISCAAT.NL

Hoi!

Wist je dat dit al de tiende editie van *STACH* is? Echt waar! En wie iets te vieren heeft, trakteert... Dus blader snel naar de Grote Winactie op bladzijde 8!

Natuurlijk heb ik dit nummer weer volgepropt met de leukste leesfragmenten, recensies, interviews en kijkjes achter de schermen. Letterlijk: ik was langs op de filmset van *Hoe ik per ongeluk een boek schreef*! Verder maak je kennis met De Sebastiaan (ja, zo heet-ie echt) en kom je erachter waar Stern Nijland het liefste werkt. Ontmoet de Verhalenjagers, lees het winnende vervolgverhaal, en schrijf zelf een vervolg op het verhaal van Marco Kunst! Of doe de quiz over griezelige zeemonsters... Brr!

En natuurlijk mag Stach op zijn eigen feestje niet ontbreken. Weet je niet waar ik het over heb? Kijk dan gauw op bladzijde 55!

Winnen doen we ook elke keer weer met zo veel leuke juniorredacteuren die zich elke keer weer inzetten door bijvoorbeeld een schrijver of illustrator te interviewen of een boekrecensie te schrijven. Als jij dat ook leuk vindt, dan mag je de redactie van *STACH* altijd mailen op stach@lemniscaat.nl. We kunnen niet wachten om van je te horen.

Veel leesplezier!

LEMNIE

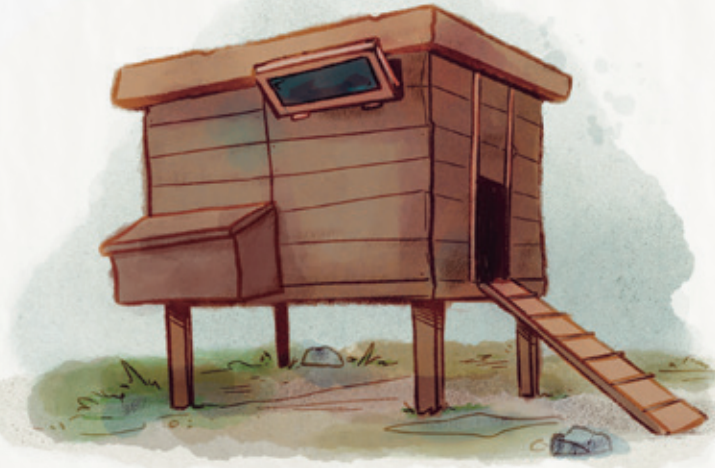
4	<i>Acht dagen rotzomer</i>	36	<i>De plant die aan land kroop</i>
6	Aisha interviewt Janna de Lathouder	38	<i>Duinwachters</i>
8	STACH 10 jaar: Grote Winactie	40	Recensies
10	<i>Durf</i>	42	Tekentips van... Marieke Nelissen
12	Recensies	44	<i>Gefluister in de golven</i>
14	<i>Mens en dier</i>	46	Quiz
16	De tekenplek van... Stern Nijland	48	<i>De opdracht van Tula</i>
18	<i>Noanouk</i>	50	<i>Hoe Winston Kerstmis redde</i>
20	<i>Hoe ik per ongeluk een boek schreef</i>
filmverslag	52	Recept
22	<i>Operatie brugklas</i>	54	Boekzoeker
24	De Verhalenjagers	55	Ken je klassiekers: Koning van Katoren
26	<i>Wie stout is...</i>	58	Het winnende vervolgverhaal
28	Werken bij de uitgeverij... De Sebastiaan	60	Prijsvraag: maak het verhaal af van... Marco Kunst
30	<i>Aelin</i>	61	Puzzelpagina
32	Uithaalposter	62	<i>De bron</i>
34	<i>De regenboog van Mimir</i>		

Lemniscaat zie je overal!

Heb jij ook een Lemniscaat gezien?
Stuur je foto dan naar stach@lemniscaat.nl en wie weet
zie je jouw Lemniscaat in de volgende editie!

Acht dagen rotzomer

Janna de Lathouder

Het gat waarboven het luikje omhoog is geschoven is klein, maar ik zou erdoorheen moeten passen. De loopplank leg ik opzij, zodat ik recht voor het gat kan staan. Ik haal weer een paar flinke teugen adem om zowel moed als frisse lucht te verzamelen.

Eerst steek ik mijn beide armen naar binnen, daarna mijn hoofd en dan één voor één m'n schouders. Met mijn rug leun ik nu op de ingang. Dit is al superongemakkelijk en ik moet af en toe toch ademen. Nu schuif ik steeds ietsje verder op mijn rug naar achter. Mijn bovenlijf is binnen. Ik ben een soort Jonas die opgeslokt wordt door de walvis. In die buik ruikt het vast ook niet naar appeltaart. Ik zet mijn handen – ik wil het eigenlijk echt niet, maar het moet – op het vloertje van het hok en duw mezelf omhoog, zodat mijn voeten loskomen van de grond. Ik trek mijn heupen zijwaarts door het gat. Nu zit ik op de rand van het hok en bungelen alleen mijn benen nog naar buiten. Ik schuif nog verder naar achter op mijn billen, tot ik mijn knieën naar binnen op kan trekken. Ik ben echt heel vies aan het worden. Wat een geluk dat ik gympen aanheb. Dat kruipt makkelijker dan de slippers die ik bijna de hele zomer gedragen heb. Ik draai me naar m'n knieën en handen, dat zoekt beter. Als ik mijn voeten nog naar binnen haal tik ik ergens tegenaan. Ik hoor iets op de harde aarde

vallen buiten, gevolgd door een schrapend geschuif. Het wordt ineens heel snel donker en tot slot klinkt er een luide tok.

O nee, o nee, o nee! Het luik is dichtgevallen en ik zit in het pikkedonker in een stinkhok. Nee nee nee, dit meen je niet! In paniek draai ik op m'n knieën m'n gezicht naar het luik en probeer het met m'n vingers weer omhoog te schuiven. Ik duw een vinger onder het luik in de hoop dat ik 'm ertussen krijg en het luik weer naar boven kan schuiven. Maar hij is achter een randje gezakt. Ik zit vast. Ik ben in de val gelopen. En ik kan tante niet roepen, die staat binnen te luisteren of de muziek nog uit is. En ik heb m'n telefoon niet mee, dus ik kan niemand bellen of een lichtje maken.

Geweldig.

Jenny en ik delen een kleedhokje van het zwembad als Jenny ineens over het deurtje weg klimt. Dat ze dat durft! Ik schrik ervan.

'Makkelijk zat,' zegt ze door de deur. Maar ik ben daar niet zo zeker van en ik durf het niet te proberen. Ik wil gewoon het deurtje opendoen met de klink. We waren er toch om te zwemmen? Maar ik krijg de klink niet omlaag.

'Ik ga vast,' hoor ik Jenny vanuit de verte roepen, 'niet treuzelen hoor.'

'Ik krijg de deur niet open!' Ik weet zeker dat mijn stem paniekerig klinkt.

Geen reactie.

Ik ga op m'n hurken zitten om zo min mogelijk aan te raken. Dit hok wint met gemak de eerste prijs als het gaat om de slechtst ruikende verstoppoke van het land. Ik pers m'n ogen zo hard mogelijk dicht. Na een paar tellen begin ik kleine lichtpuntjes te zien voor m'n ogen. Sterretjes, zoals in oude cartoons. Pas als m'n wangen beginnen te krampen laat ik los, maar m'n

ogen hou ik dicht. Na een paar tellen begin ik opnieuw. Het leidt me af van de scherpe stank. Ik probeer zo langzaam mogelijk adem te halen, dan heb ik de minste zuurstof nodig en dan hoef ik het minst te ruiken.

'Jenny!'

Ze is al het zwembad in. Ze zal zo wel terugkomen om te kijken waar ik blijf. Maar na een hele tijd – misschien wel twintig minuten – geloof ik dat niet meer.

M'n enkels beginnen te slapen, maar het hok is te laag om overeind te komen. Zo moet een reus in een kabouterriool zich voelen. Ik wil niks aanraken, maar ik kan niet meer op eigen kracht zo blijven zitten. Voorzichtig laat ik m'n rug tegen het muurtje zakken. Laat er alsjeblieft geen poep aan de wand kleven. De eerste botjesbobbels van mijn ruggengraat raken het wandje. Het voelt hard als hout, gelukkig geen bultjes van vogelschijt. Wervel voor wervel laat ik m'n hele rug tegen de muur rollen. M'n voeten beginnen te tintelen, er stroomt weer bloed naar m'n tenen. Zonder na te denken ben ik een soort van opgelucht en haal ik diep adem. De lucht prikt meteen op mijn keel waardoor ik moet hoesten. Door het hoesten moet ik harder ademen en wordt het prikken alleen maar erger. Ik trek m'n shirt voor m'n neus en concentreer me op mijn ademhaling. Na een paar diepe, langzame zuchten door m'n neus, waarbij ik meer poeplucht ruik dan goed kan zijn, lukt het me om kalm te worden. Als ik m'n ogen open, zie ik nog steeds de sterretjes. Langzaam trekken ze weg.

Een mevrouw vraagt of het gaat daarbinnen. Ik piep zo'n beetje dat ik er niet uit kan.

'Nee, zo gaat dat niet natuurlijk,' zegt de aardige stem. Ik hoor een geschuif en dan gaat m'n deurtje eindelijk open. De mevrouw staat met een trekker in

haar hand, zo'n bezemstok met een zwarte, rubberen strip eraan om water weg te vegen.

'Deze stond onder de klink geklemd.'

Geen idee hoelang ik hier nu al zit, elke minuut is er één te veel. Langzaamaan raak ik gewend aan het weinige licht en begin ik iets te zien van het hok. Nu ik wat onderuitgezakt tegen het muurtje hang, kan ik mijn nek iets strekken en draaien. Boven me zit een stok voor de kippen om op te zitten. Die zit natuurlijk vol aangekoekte poep. Rechts zit het luikje dat achter me dichtviel toen ik mijn voet erdoorheen trok. Voor me staan langs de rand een paar bakjes waar misschien ooit water of voer in gezeten heeft. Echt smerig. Links ligt wat stro opgehoopt. Ik kan niet echt zien of dat er door de buurman is neergelegd of dat de vogels dat zelf verzameld hebben. Er zitten ook wat dunne takjes tussen, alsof een vogel daar een nestje wilde bouwen.

Een geluid. Tante Nannie? Nee. Die krijgt haar benen nooit over de brede heg. En als het de buurman is, dan moet ik absoluut stil zijn. Ik luister zo aandachtig dat het voelt alsof ik een beetje buiten het hok zweef. De hele tijd hoopte ik dat er iemand zou komen, maar nu ik iets denk te horen weet ik niet wat ik moet doen. Als ik al iets hoorde, dan is het nu weg. Goed zo, Elena. Heel knap hoe je jezelf in zo'n korte tijd in zo'n beroerde situatie hebt gekregen.

Uit:
Acht dagen rotzomer
Janna de Lathouder
€ 15,99 | 256 pag.

AISHA INTERVIEWT Janna de Lathouder

Juniorredacteur Aisha zit het liefst met haar neus in de boeken. Zeker als het boeken zijn waar je om kunt lachen en die ook een beetje spannend zijn, maar niet té spannend. Daarom stond ze te springen om *Acht dagen rotzomer* van Janna de Lathouder te lezen. Maar er kwamen tijdens het lezen wel wat vragen bij haar boven... en die stelt ze natuurlijk aan Janna zelf!

Hoi Janna, ik vond je boek heel erg leuk. Hoe kwam je op het idee voor dit boek?

Dat begon met een schrijfwedstrijd waar ik aan meedeed. In mijn korte verhaal klom Elena in een oud kippenhok, waarbij ze zich per ongeluk opsloot. Hoe kom je daar nu uit! In dat verhaal wisselde ik steeds tussen Elena die in het kippenhok vastzat en Elena's herinneringen. Dat

vond ik zo leuk, daar wilde ik een veel groter verhaal omheen schrijven. Ik wist zeker dat er nog veel meer verhaal bij Elena zat dan ik in dat korte verhaal kwijt kon. Dat is het boek *Acht dagen rotzomer* geworden. De kippenhokscene zit er ook weer in. En we schakelen ook nog steeds naar haar herinneringen aan haar beste vriendin Jenny, van wie ze ver weg verhuisd is.

Wat is je favoriete stukje uit het boek en waarom?

Oei, daar vraag je wat. Ik vind het wel grappig wanneer Elena bedenkt dat ze haar buurjongen steeds met een andere naam gaat aanspreken. Ze doet dat uit balorigheid, maar het schept eigenlijk ook een band tussen die twee. Een band die heel anders is dan de band die Elena heeft met Jenny. Daarnaast vond ik het leuk om steeds weer andere namen te verzinnen voor Ruub (zoals-ie echt heet) (nou ja, eigenlijk heet-ie Ruben, maar zo wil hij niet genoemd worden) (en dat doet Elena dus ook niet).

In het boek komen veel beeldjes voor. Verzamel je zelf ook beeldjes of zou je dat willen doen?

Als kind had ik wel een paar beeldjes, maar dat was eigenlijk per ongeluk. Ik deed er niks mee. Ik heb geen verzameling en dat vind ik wel fijn. Dat lijkt me best een hoop werk. Wel hadden we op een gegeven moment een aantal badeendjes in huis en toen bracht iedereen die bij ons op bezoek kwam ook nog een eendje mee. O nee, dacht ik, ik wil helemaal geen verzameling! Maar daar dachten die (verder heel lieve!) mensen dus anders over.

Gelukkig is dat inmiddels opgelost, de eendjes zwemmen nu elders waar ze het vast heel fijn hebben.

Wie vond je het leukst om over te schrijven?

Over Elena! Omdat zij grappig en interessant denkt en kijkt. Maar ik vond het juist spannend om over Jenny te schrijven. Jenny durft veel, is streng, maar niet altijd zo aardig. Er zit een soort gevaar in haar. Brrrr.

Wat is leuker, boeken schrijven of toneelstukken maken?

Wat een moeilijke vraag! Tja, wat ik zo leuk vind aan toneelstukken maken is dat de tekst pas echt af is wanneer de toneelspeeler 'm uitsprekt en speelt. Maar bij boeken vind ik het juist weer een toffe uitdaging om alles wat ik wil overbrengen in die tekst te zetten en

hoe ik die opschrijf. Want ik kan niet naast de lezer gaan staan en in zijn oor fluisteren: 'Je moet het zó lezen.' Ik hoop natuurlijk dat dat gelukt is.

Ik vond het heel grappig dat Elena Ruub allerlei namen gaf. Dat is eigenlijk geen vraag, maar wel leuk.

Haha, nou gelukkig maar, Mirabellagisella.

Komt er nog een vervolg?

Ik ben wel alweer driftig aan het schrijven (heerlijk), maar niet aan een vervolg op Elena. Ik denk dat haar verhaal nu verteld is. Maar misschien denk ik daar over vijf jaar anders over. Dan moet er natuurlijk wel weer wat aan de hand zijn.

Heb je misschien nog tips voor als kinderen een boek willen schrijven? (PS Niet Boeky)

Lekker doen! Veel schrijven en daar plezier mee hebben. Laat je verhaal lezen aan anderen en vraag hun waar jouw verhaal over gaat. Dan hoor je meteen al terug of je verhaal duidelijk is. Het is helemaal niet erg als je verhaal niet meteen af is. Dat is bij mij ook nooit zo. Nee, schrijf maar niet in een Boeky inderdaad. Het lijkt eerst wel aardig dat Jenny een schrijfboekje aan Elena geeft, maar daar gaat Elena gelukkig gaandeweg toch anders over denken. Dus: alleen schrijven als je er zelf zin in hebt. Veel plezier!

WIN BOEKEN!

Duidelijker kunnen we het niet zeggen...

Daar zit je dan, met je klas...

...tussen boeken met vergeelde pagina's, ezelsoren en plakband waar het plaksel vanaf bladdert. Boeken zo oud dat als je ze openslaat ze meteen in stof veranderen. Boeken die al zó vaak zijn gelezen dat de kافت verdwenen is. Waarschijnlijk opgegeten door een stagiair van de meester of juf (je weet het niet, hè. Op school gebeuren soms de raarste dingen). En het schooljaar is nog maar nét begonnen... Maar gelukkig lees je nu... *STACH*!

STACH IS DE REDDING!

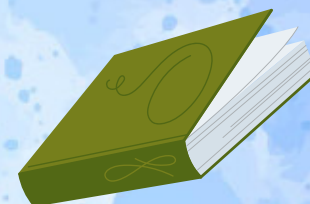
STACH FIXT HET!

STACH MAAKT ALLES BETER!

Ja, *STACH* is jullie geheime wapen om de klas te vullen met verhalen die je wél wil lezen. En ook kúnt lezen. Want wij hebben bergen met spiksplinter-nieuwe boeken waarbij de kraak van ongelezenheid nog klinkt bij het openslaan. En nu heb je ook nog de kans om met jouw klas een stapel van tien van die gloednieuwe boeken te winnen! Oké, we hebben je interesse. We voelen het door de pagina's heen beuken. Maar wat moet je doen?

Eigenlijk is het heel simpel. Maak samen met je klas een originele, grappige, gekke, of gewoon héél liefdevolle klassenfotó waaruit blijkt hoeveel jullie van *STACH* houden (en van ons). Bouw een boekenfort, plak allemaal een snor op (Mu*STACH*e, oef... jullie kunnen dit vast veel beter), of verzin totaal iets anders. Wij zijn benieuwd! Als het maar creatief is! De foto mag dus alles zijn – zolang wij maar kunnen zien hoeveel jullie van lezen houden.

WAT KUN JE WINNEN?

Een boekenpakket van tien boeken van Lemniscaat voor in jullie klas. Nieuwe, frisse, ruik-eraan-en-je-bent-verliefd-boeken. En natuurlijk komt jullie foto in het volgende nummer van *STACH*!

HOE DOE JE MEE?

- Maak jullie foto;
 - Laat jullie juf of meester hem posten op Instagram en tag **@uitgeverijlemniscaat** IN de foto (zeer belangrijk, anders kan de foto aan ons voorbij gaan);
 - Posten kan tot 31 oktober.
- In de volgende *STACH* maken we de winnaar bekend!

Dus roep de hele klas bij elkaar en ga aan de slag! Wij zeggen altijd maar, liever *STACH*ers dan praters (eigenlijk zeggen we dat nooit, maar we moesten nog een slechte afsluitende oneliner hebben). Veel plezier en succes!

Durf

LIZ HUISMAN & ANNA BOTERMAN

Uit:
Durf
Liz Huisman &
Anna Boterman
€ 16,99 | 112 pag.

In de verte klinkt een brommend geluid dat langzaam dichterbij komt.

Tos gromt.

‘Moet je nou kijken!’ Harper stoot me aan en wijst in de richting van het geluid.

Een grote, opgeblazen sneeuwpop met een zwart hoedje en oranje neus komt langzaam onze kant op. Hij is vastgebonden aan de voorvork van een trekker die is versierd met kleine gekleurde lampjes langs de randen. Aan de zijspiegel bungelt een ster.

De trekker komt langzaam tot stilstand voor ons bankje. Het zijraam gaat open en een man in een blauwe overall met een kerstmuts op zijn hoofd hangt naar buiten.

‘Zeg kinders, wat motten jullie daarzô in de kou?’ De man kijkt ons nieuwsgierig aan.

‘We gaan naar Amsterdam,’ zegt Harper.

‘Maar onze band is lek,’ zeg ik erachteraan.

De man lacht hardop. ‘Suks nou maar weer! Op de fiets? Met dit weer? Het moet niet gekker worden. Nou, stap maar in. Ik ken jullie niet naar Amsterdam brengen, maar wel naar de bushalte.’

Hij doet de deur aan de andere kant open en gebaart dat we moeten komen. Harper loopt meteen naar voren en klimt het trappetje naar de cabine op.

‘Pas op, anders val je op je snufferd,’ zegt de boer. Ik sta op van het bankje met Tos in mijn armen en loop ook naar de trekker.

‘Geef dat beisie maar aan mij.’ Hij knikt naar Tos. Ik geef Tos aan de man en klim zelf ook via het trappetje omhoog. Ik wist niet dat trekkers zo groot zijn. De wielen zijn bijna net zo hoog als ikzelf.

We zitten een beetje opgepropt in de cabine, maar het is er lekker warm. Tos zit bij Teus op schoot. Zo heet de boer.

‘Tos, effies bedare!’ zegt Teus. Het hondje draait rondjes op de schoot van de boer en gaat vervolgens met een zucht liggen. Teus start de motor en we rijden hobbelen verder over de weg. Er klinkt zachte muziek uit de radio.

‘Dat is me wat, ineens twee kinders in de cabine,’ grinnikt Teus.

‘Wel een stuk gezelliger!’ zegt Harper. ‘Is dat niet saai, alleen op de trekker?’

‘Saai? Deer zeg je zô wat! Ik vind het heerlijk. Lekker koeter de koet. En ik heb moin muziek.’ Hij knikt naar de radio.

‘Wat betekent koeter de koet?’ fluister ik in Harpers oor.

‘Rustig aan,’ fluistert ze terug.

Het lijkt mij lastig, de hele dag in de trekker. Ik hou wel van stilte, maar niet van stilzitten.

Even klinkt er een kerstliedje op de radio, maar daarna begint een vrouw te vertellen. Teus draait aan de volumeknop. De vrouw is nu goed te verstaan.

‘... sneeuw voorspeld. Voor het eerst sinds 2010 verwachten we een witte kerst. Het KNMI heeft gewaarschuwd voor hevige sneeuwval en heeft code oranje uitgegeven voor grote delen van het land. Ga de weg niet op als het niet nodig is en neem de nodige voorzorgsmaatregelen.’

‘Een witte kerst,’ zegt Harper. ‘Net als in kerstfilms! En dan ’s ochtends wakker worden terwijl het wit is buiten en mama die kerststol bakt en met papa een sneeuwballengevecht en...’ Ze lijkt te schrikken. Ze grijpt met haar hand in haar jaszak en is ineens ergens anders met haar gedachten.

‘Je kenne ’t mooi vertellen,’ zegt Teus.

Ik denk aan kerst vorig jaar. In Amsterdam, bij opa. Toen papa en mama na de vanillepudding met kersensaus *het grote nieuws* vertelden en sindsdien niets meer hetzelfde is. Die kerst heeft er uiteindelijk toe geleid dat ik nu in een trekker zit met een boer met een kerstmuts op en een meisje dat nergens bang voor lijkt te zijn.

We hobbelen nog steeds over de weg. Door het grote raam zie ik de sneeuwpop zachtjes heen en weer bewegen.

‘Zeg, van wie ben je d’r eigenlijk ientje?’ vraagt Teus aan Harper.

‘Van Stefan Schipper,’ antwoordt Harper.

‘Aah, stukadoor Schipper,’ zegt Teus. ‘Vandaar dat prachtige rooie haar.’

Harper glundert.

‘En jij?’ Teus knikt naar mij.

Ik weet niet wat ik moet zeggen.

‘Is hij altijd zo stil?’ vraagt Teus aan Harper.

‘Ik weet het niet, ik ken hem pas sinds vandaag,’ zegt Harper. ‘Maar ik hou wel van stilte.’ Ze knipoogt naar me.

‘Stil zijn is goed,’ zegt Teus. ‘Maar je moet iets zeggen als je iets te zeggen hebt. Oók als het de waarheid is. Die is niet altijd leuk, maar wel waar.’

Hij aait Tos over zijn kop.

‘Anders blaas je vanbinnen een grote ballon op die op een gegeven moment knapt. Dus je moet de ballon af en toe leeg laten lopen. Dat begrijpen jullie wel denk?’ Hij wipt zijn rechterbil omhoog en laat een harde scheet.

‘Zo, dat lucht op.’

Tos schrikt op van het geluid en kijkt beduusd om zich heen. Teus doet het raampje open en wappert even met zijn handen. ‘Zo,’ zegt hij. En hij doet het raampje weer dicht. Het stinkt nog steeds in de cabine.

Even kijken Harper en ik elkaar verschrikt aan, maar dan proesten we het uit. Teus lacht zelf nog het hardst. Het witte balletje van zijn kerstmuts beweegt driftig heen en weer. Hij knort zachtjes als hij inademt.

En daar moeten Harper en ik weer om lachen. Ik krijg er helemaal pijn in mijn buik van. Bij Harper rollen de tranen over haar wangen en ze veegt ze dramatisch weg met haar handschoen.

‘Hè hè,’ verzucht ze.

‘Goed zo,’ zegt Teus een beetje buiten adem.

‘Lachen is gezond.’

Recensies

LEAH over **Briefgeheim**

JAN TERLOUW
€ 14,99 | 136 pag.

Briefgeheim gaat over de elfjarige Eva, die genoeg heeft van het geruzie van haar ouders. Ze besluit een nachtje weg te gaan om hen te laten schrikken, maar al snel komt ze terecht in een mysterieuze situatie. Eva raakt verstrikt in een complot van moord en spionage.

Wat ik het leukste vond aan het boek, is dat het spannend blijft tot het laatste hoofdstuk. Je vraagt je constant af wat er nu gaat gebeuren, en de verrassende gebeurtenissen maken het verhaal moeilijk om weg te leggen. Eva is een dapper meisje dat niet zomaar opgeeft. Ze komt voor keuzes te staan die je niet had verwacht, en dat maakt het verhaal erg leuk.

Het boek is heel goed geschreven en het blijft je steeds verrassen. Als je denkt dat je alles doorhebt, gebeurt er toch nog iets onverwachts. Als je van spannende boeken houdt die je niet zomaar kunt voorspellen, is *Briefgeheim* zeker een aanrader. Het is een verhaal dat je blijft verrassen, van begin tot eind!

JUUL over **Luna**

PIETER KOOLWIJK
€ 16,99 | 252 pag.

Luna hoort stemmen die alleen zij kan horen. Stemmen die iets van haar vinden. Daarom zit ze in Huize Hoopvol. Een vreselijk tehuis voor kinderen die anders zijn. Maar sinds kort mag ze af en toe bij Ties logeren. Zijn ouders vinden het niet erg dat ze anders is. Ties is zelf ook anders. Hij heeft een onzichtbare vriend, Gozert. Niemand kan hem zien, alleen Ties. En Luna kan hem horen.

Maar dan neemt haar moeder haar mee naar een verlaten vakantiepark. Wat is daar aan de hand? Luna is een heel mooi boek. Grappig en spannend tegelijk. Met prachtige illustraties van Linde Faas. Echt een aanrader. Voor kinderen van 8 tot 11 jaar.

NOA over **Baskerville Hall - Het teken van de vijf**

ALI STANDISH
€ 18,99 | 340 pag.

Arthur Doyle begint met zijn vrienden, Pocket, Grover, Irene en Jimmy aan het tweede jaar op Baskerville Hall, een school voor buitengewoon begaafde kinderen. Het jaar staat in het teken van de uitvindingswedstrijd. Als je een uitvinding kan maken die genoeg indruk maakt, kan je worden uitgenodigd voor de binnenkring. Dit is belangrijk, omdat je moet worden toegelaten om op school te mogen blijven.

Maar dan gebeurt er wat met drie leraren: ze worden vergiftigd. Natuurlijk gaat Arthur op onderzoek uit en komt de uitvinding van Grover ook goed van pas. Hij heeft een bord bedacht waarmee hij met geesten kan praten. Door het bord komen ze erachter dat de leraren die zijn vergiftigd samen in een groepje van vijf zaten. Wat heeft de groene ridder hiermee te maken en is de Klaver weer actief?? Door al deze gebeurtenissen heeft Arthur ook helemaal geen tijd om aan zijn uitvinding te werken.

Het was weer een heel leuk en spannend verhaal. Wel jammer dat je door het onderzoek minder meekrijgt van de lessen die ze volgen. De uitvindingen die ze maken vind ik echt heel erg cool en grappig, omdat de uitvindingen zoals die van Jimmy worden gebruikt in de tijd van nu.

Achter in het boek vind je weer extra info over Arthur Doyle, wie hij echt was met foto's erbij. Ik kan niet wachten tot deel 3 uitkomt.

ELI over **Kruistocht in spijkerbroek**

THEA BECKMAN
€ 17,99 | 368 pag.

Het boek *Kruistocht in spijkerbroek* is een heel mooi boek. Natuurlijk denkt u nu: Dat is wat iedereen zou zeggen. Maar ik vind het boek mooi, omdat je er echt in weg kan dromen. Het boek zit erg goed in elkaar en de verhaallijn klopt precies. Wat ik ook mooi eraan vind, is dat het einde niet zo heel lang is als Dolf terugkomt, het zijn een paar zinnen met een mooie betekenis.

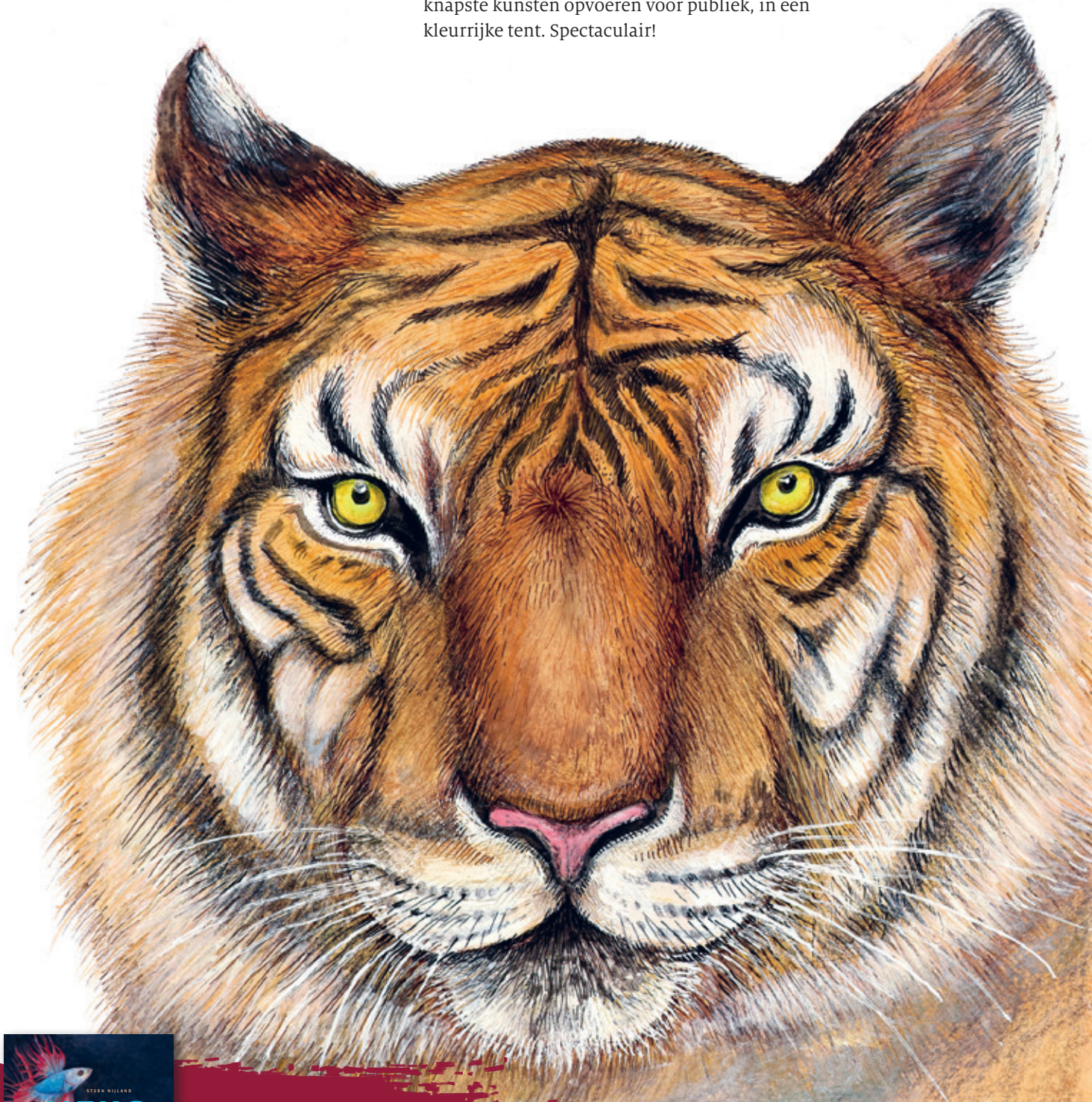
En halverwege het boek is het verhaal dat ze over de Alpen heen moeten erg goed beschreven. Het lijkt alsof je zelf loopt tussen al deze duizenden kinderen. Het enige waar ik een beetje tegenaan liep was het taalgebruik in sommige stukken. Ik weet dat het een wat ouder boek is, alleen op sommige momenten was het erg ongepast voor deze tijd. Om een voorbeeld te noemen, er zijn woorden gebruikt zoals het n-woord. Ik vind dat dat in de boeken van deze tijd niet meer hoort. Gelukkig is dat in de nieuwste herdrukken aangepast.

Als laatste heb ik nog een vraag, heeft u (niet u, maar Thea Beckman) een gedachte van deze tijd achter het boek zitten? Want het speelt zich in de middeleeuwen af, maar misschien komt er ook een gedachte uit deze tijd bij. Misschien omdat ze elkaar toen zo verbonden voelden en u vindt dat dat nu niet meer zo is?

CIRCUS

HOOGGEËRD PUBLIEK, komt dat zien!

Ben jij weleens naar het circus geweest? Het circus is een rondreizende attractie waar mensen samenwerken met (getemde) dieren die hun knapste kunsten opvoeren voor publiek, in een kleurrijke tent. Spectaculair!

Uit:
Mens en dier
Stern Nijland
€ 19,99 | 90 pag.

TIJGER **SOORT:** zoogdier, katachtige
LEEFGEBIED: wereldwijd **FORMAAT:** kop-romplengte tot 370 cm
VOEDSEL: carnivoor – grote en kleine prooidieren

WEETJE

Bij het circus hoort muziek: vroeger speelde er een heuse circusband.

Al in het oude Romeinse Rijk was de show met dieren heel belangrijk. Het Circus Maximus, een oud stadion, stamt uit 600 v.Chr. en was oorspronkelijk een baan voor wagenraces. In 50 v.Chr. breidde Julius Caesar het uit tot volksvermaak, een echt circus.

Rond het jaar 1770 ontstond het circus in wat nu Engeland is, en later werd het enorm populair in Frankrijk. Aan het begin van de negentiende eeuw kwamen er circussen in Europa (ook Nederland) en Amerika. Eerst voor de elite, de rijken, in gebouwen, maar later juist ook voor het gewone volk, in tenten.

Dierenentertainment was ongelooflijk populair. Het begon allemaal met acrobaten en clowns op paarden. Later kon je allerlei echte wilde dieren zien optreden. Tijgers die door brandende hoepels sprongen of een fietsende beer met een kleurrijk pakje aan. Je kon zelf een ritje maken op een olifant of in de struisvogelkoets. Weleens gehoord van apenstreken? Mooi aangeklede aapjes deden leuke trucjes en haalden gekke streken uit voor het vermaak van het circuspubliek.

Inmiddels is dat anders. Als je nu in Nederland naar het circus gaat, is de kans klein dat je nog wildebeesten kunsten ziet. Sinds 15 september 2015 mogen er in Nederland geen wilde zoogdieren meer optreden en leven in het circus.

Waarom? Dat is toch mooi en grappig? Klopt, maar het is ook zielig. Wilde dieren leven in een circus vaak in kleine hokjes en bovendien reist een circus rond.

BRUINE BEER **SOORT:** zoogdier, beer
LEEFGEBIED: Europa, Azië en Amerika **FORMAAT:** lengte tot 280 cm **VOEDSEL:** omnivoor – planten, knollen, wortels, vlees zoals vee en zalm

De wilde dieren moeten dan mee in een vrachtwagen, krap en hobbelig, en dat geeft veel stress.

Tegenwoordig denken we veel beter na over dierenwelzijn. Geen wilde zoogdieren meer in het Nederlandse circus, dus. Toch mogen er nog steeds (zoog)dieren op transport en mogen ze ook optreden voor mensen. Zoals paarden, huisdieren, knaagdieren en vogels, reptielen, amfibieën en insecten.

Die kun je dus nog wel tegenkomen tegen in het circus!

WEETJE

Wilde dieren mogen ook niet optreden bij partijtjes, in pretparken, tijdens reclames of andere evenementen. Maar dus wel in het dolfinarium.

WEETJE

Vroeger gingen mensen op de kermis kijken naar een vlooiencircus, een mooi koffertje met echte springende vlooiën erin! Dat is een beetje uit de mode geraakt.

DE TEKENPLEK
VAN...

STERN NIJLAND

Als jij illustrator zou zijn, waar zou je dan het best kunnen tekenen? Zou je een groot atelier hebben met veel licht en overal papier, verf en schetsen of werk je het liefst op een zolderkamer aan je bureau? Om te ontdekken waar onze illustratoren het liefst aan hun boeken werken, leggen we die vraag aan hen voor. Vandaag zijn we op bezoek bij Stern Nijland!

Hoi Stern! Wat fijn dat we bij je op bezoek mogen komen in het Hoge Noorden. Waar zijn we hier precies? We zijn in Oentsjerk, een Fries dorp vlak bij Leeuwarden. We hebben een huis gekocht met een hele grote tuin met bomen, een slootje en veel vogeltjes. En in die tuin gaan we wilde bloemen zaaien, een kas maken en... we bouwen mijn atelier. Dat is echt een droom die uitkomt. We bouwen het atelier helemaal zelf, met houtskeletbouw en ramen van Marktplaats. Zo kunnen we het helemaal eigen maken en naar al mijn wensen inrichten.

Wat is het fijnste aan deze tekenplek? Of in jouw geval: wat verwacht je dat het fijnst gaat zijn als straks je tekenplek af is?

Dit wordt echt mijn droomplek om te werken: in de achtertuin. Een eigen plek, helemaal van mij alleen en toch heel dichtbij. Omdat we het zelf maken, mag ik alles zelf bedenken. Het atelier staat onder de bomen, alsof ik een soort boshuisje heb. Door dat houten rabat erop lijkt het net een Zweeds vakantiehuisje. En ik kan het slootje zien, ik hou zo van water. Ik denk en hoop dat ik hier veel nieuwe boeken mag bedenken en maken, daar heb ik zoveel zin in! En als ik even eruit wil, maak ik gewoon een tuinwandeling!

Hoe ga jij te werk?

Ik krijg overal ideeën. Op de fiets, in bed. Ik schrijf veel ideeën in schetsboekjes. Een idee dat ik later nog steeds goed vind, ga ik uitwerken. Voor een dik boek maak ik een groot woordweb met tekstjes en plaatjes van alles wat erin moet. Daarna maak ik een storyboard, een soort stripverhaal, van hoe het hele boek eruit gaat zien. En dan ga ik echt aan het boek werken. Bij het schrijven werk ik in stilte, anders kan ik me niet concentreren. Maar tijdens het tekenen zet ik muziek aan! Soms (eigenlijk altijd) zing ik dan hard mee.

Ik vind het ook leuk om andere dingen te maken, zoals linsneden en 3D-kijkkastjes.

Heb je nog een bepaald ritueel voor je begint met illustreren? Steek je bijvoorbeeld een kaars aan, of zet je een kop koffie?

In de ochtend drink ik veel koffie! Ik hou van eten, dus ik maak meestal tijd om lekker en goed te lunchen. En ik zorg ervoor dat ik tussendoor genoeg beweeg, want anders zit ik maar de hele dag te zitten. Even wandelen of een dansje doen.

Zijn er ook andere plekken waar je weleens illustreert?

Ik ga soms met een tekenboekje ergens schetsen. Zoals in een museum of dierenpark of in de natuur. Dat heb ik geleerd op de kunstacademie: goed leren tekenen is vooral heel veel kijken en oefenen. O ja, en ik teken weleens in de trein! Maar dat zijn vooral gekke ideetjes en droedels.

Waarom moet een goede werkplek voor jou voldoen?

Licht en ruimte! Ik had vroeger altijd ateliers in een gezamenlijk gebouw, dat was heel gezellig, maar soms ook (te) druk.

Ik vind het wel fijn om soms samen te werken of af en toe te kunnen sparren met andere tekenaars en illustratoren, dat doe ik ook.

In mijn atelier wil ik vooral ruimte en rust om me heen. Ik wil tekeningen kunnen bekijken, ophangen en veranderen. En ik wil het allerliefst een beetje groen om me heen!

MICHAËL BOELE VAN HENSBROEK

NOANOUK

De kerstvakantie vloog voorbij en op een donkere maandagmorgen ging Manouks onverbiddelijke wekker weer af. Door de natte kou fietste ze naar school. Ze had de laatste dagen van de vakantie alleen via de app contact gehad met Noa en had zin haar te zien en lekker bij te kletsen. Tot haar verbazing bleef de stoel naast haar leeg. En niet alleen dat: Noa reageerde niet op haar berichtjes en facetimen lukte evenmin. Wat was er aan de hand?

Maandagavond laat kwam pas haar eerste reactie.

‘Voel me niet zo lekker en kom denk ik morgen ook niet op school, misschien woensdag.’

‘Wat heb je?’

Noa antwoordde niet.

‘Zal ik na school even langskomen?’

Weer bleef het van Noa’s kant stil.

Manouk begreep het niet. Had ze iets verkeerd gezegd, waardoor Noa boos op haar was? Ze kon niets bedenken en het was ook niets voor Noa om dan niets te zeggen.

Ook op de berichtjes die ze na school stuurde, reageerde Noa niet. Was ze zo ziek dat ze niet kon antwoorden? Was haar telefoon net toevallig ook kapotgegaan? Toen Noa de volgende dag weer afwezig bleek, stuurde Manouk haar het bericht dat ze na school even langs zou fietsen. Niet in vraagvorm, maar als aankondiging. Dat Noa’s telefoon het nog wel deed, bleek uit het antwoord dat meteen op Manouks scherm verscheen.

‘Doe maar niet.’

Manouk voelde zich gekwetst, maar haar ongerustheid was sterker. Dit was echt niets voor Noa. Ze was dan ook erg opgelucht toen Noa twee dagen later, zij het een beetje te laat, de les in kwam en naast Manouk op haar stoel plofte. Maar ze zocht geen contact met haar en negeerde haar vragende

blik. Ze staarde afwezig recht voor zich uit. Het leek een beetje of alles haar ontging.

Manouk stootte haar aan. ‘Wat is er met je?’ Een antwoord bleef uit en Noa leek met een wazige blik door Manouk heen te kijken. ‘Noa!’ Manouk duwde even zacht tegen haar schouder. Omdat de leraar met een boze blik hun kant op keek, besloot Manouk het er verder bij te laten en sloeg haar boek open. Na de les gedroeg Noa zich opeens weer helemaal normaal, maar haar eerdere gedrag bleef aan Manouk knagen. Toen ze voor Engels de trap op liepen, vroeg Manouk aan Noa of er iets was.

Noa keek haar met een verbaasde blik aan. ‘Nee, hoezo?’

‘Je deed zo raar.’

Noa haalde haar schouders op en liep het lokaal binnen. Tijdens de Engelse les deed ze gewoon mee. Vanwege haar Engelstalige school in Malawi was dat een fluitje van een cent voor haar. Meteen na de les verdween Noa in de volle gang uit het zicht, alsof ze Manouk van zich af wilde schudden. Toen Manouk buitenkwam, zag ze Noa tot haar verbazing bij haar moeder in de auto stappen. Steeds sterker werd haar gevoel dat ze iets verkeerd gedaan had. Maar wat?

Ook de dagen erna werd Noa met de auto gebracht en gehaald. En dat terwijl Noa het juist zo fijn vond om zelf zelf op de fiets naar school te komen! Ze had iets gemompeld over een kapotte fiets, maar de fiets van haar moeder die ze anders altijd als reservefiets gebruikte, was nu blijkbaar geen optie.

Thuis kon Manouk zich niet goed op haar huiswerk concentreren. Meestal zat ze ondertussen met Noa te appen, maar nu bleven haar berichten onbeantwoord. Oppervlakkig gezien deed Noa op school wel alsof er niets aan de hand was, maar in alles merkte Manouk dat van de vertrouwdheid tussen

hen niet veel meer over was. Noa wilde tijdens de pauze plotseling alvast haar huiswerk maken en als ze glimlachte, lachten haar ogen niet mee. Manouk was gestopt met vragen stellen. Ze begreep er niets van. Het was niets voor haar vriendin om haar zo buiten te sluiten. Ze was juist altijd zo open en direct. Als haar iets dwars zou hebben gezeten of erger nog, als ze gewoon op Manouk uitgekeken zou zijn, zou ze dat toch gewoon zeggen?

Toen kwam de gymles. Iedereen liep van de kleedkamers naar de gymzaal en opeens lag Noa op de grond, gestruikeld over niets. Manouk, die achter haar liep, viel bijna over haar heen. Noa krabbelde overeind en zei dat er niks aan de hand was. Maar toen wist Manouk het zeker: er was iets heel erg mis.

De volgende dag liep Noa bij het verlaten van het biologielokaal tegen de deurpost op. Manouk loodste Noa een leeg lokaal in en ging voor haar staan. ‘Noa, wat is er met je?’

Noa keek haar aan. In de ooghoeken van haar grote ogen glinsterden tranen. Ze bleef eerst even stil, maar toen kwam het: ‘Sorry, sorry! Ik wilde eerst de uitslag afwachten, maar dat had ik niet moeten doen. Ik had je meteen in vertrouwen moeten nemen. Sorry!’ Noa haperde. Haar als geruststelling bedoelde glimlach miste zijn uitwerking. ‘Ik zie dubbel.’

‘Hoezo dubbel? Moet je een bril?’

‘Nee, was dat maar zo. Eerst dacht ik dat ook. Maar toen ik mijn ouders vertelde dat er iets met mijn ogen aan de hand was, namen ze me direct mee

naar de huisarts. Binnen een uur waren we in het ziekenhuis en kreeg ik een scan van mijn hoofd.’

‘Joh Noa, wat heftig.’

‘Het ging allemaal zo snel. Diezelfde middag nog kregen we te horen dat er een gezwel bijna zo groot als een pingpongbal in mijn hoofd zit en mijn hersenen wegdukt.’

Terwijl ze eerst zoveel vragen had, kon Manouk nu geen woord uitbrengen. Misschien ook omdat ze gewoon geen antwoorden wilde horen. Dit was echt slecht nieuws. Hoe moest ze daarop reageren? Ze zou natuurlijk moeten zeggen dat het vast niet zo erg was als het leek, dat dat gezwel weggesneden kon worden. Ze wilde Noa geruststellen, maar in plaats van optimistisch haar vriendin moed in te praten, werd ze overspoeld door een golf van paniek. Met moeite klampte ze zich vast aan het drijfhout van hoop. Hoop dat de liefste vriendin die ze ooit gehad had beter zou worden.

Uit:

Noanouk

Michaël Boele van Hensbroek

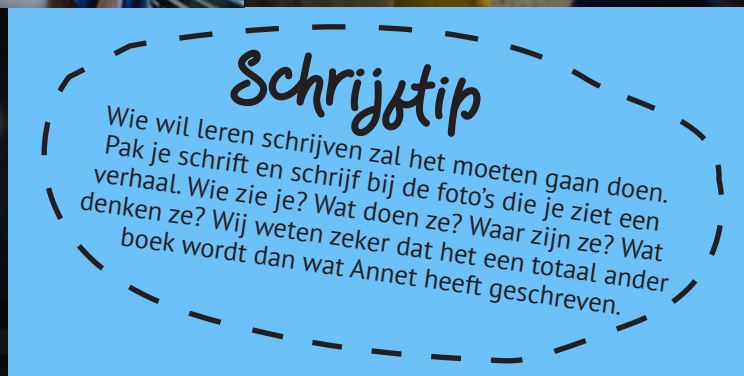
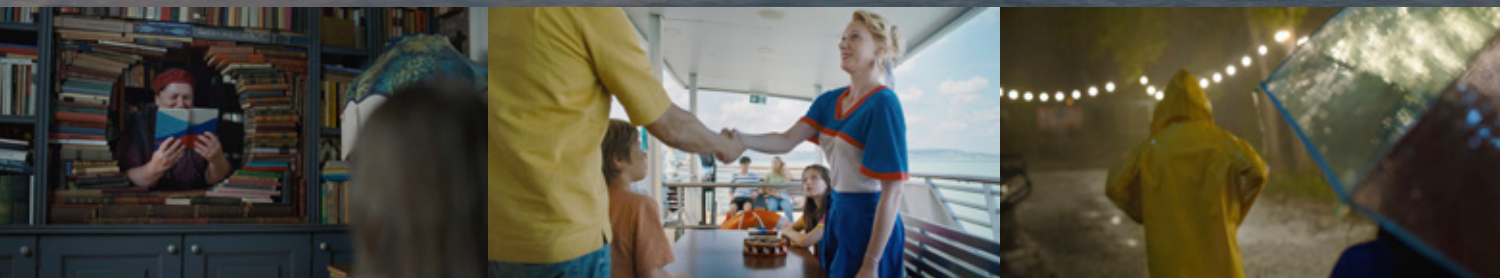
€ 16,99 | 244 pag.

VAN BOEK NAAR BIOSCOOP

Hoe ik per ongeluk een boek schreef werd per ongeluk een film!

Of nou ja, per ongeluk... Een bioscoopfilm maken gaat natuurlijk nooit per ongeluk. Dat is echt superveel werk! Maar je leest het dus goed, het bekroonde boek van Annet Huizing is nu ook een echte film! Een samenwerking tussen Nederland en Hongarije heeft gezorgd voor een bijzondere bioscoopfilm die nu ook in het Nederlands te zien is. Hieronder zie je scènes uit de film – herken jij de personages uit het boek?

Schrijftip

Wie wil leren schrijven zal het moeten gaan doen. Pak je schrift en schrijf bij de foto's die je ziet een verhaal. Wie zie je? Wat doen ze? Waar zijn ze? Wat denken ze? Wij weten zeker dat het een totaal ander boek wordt dan wat Annet heeft geschreven.

Schrijftip

Kijk goed... en schrijf bij elke foto je eigen onderschrift.

ACHTER DE SCHERMEN

Wist jij dat er bij het maken van een film veel meer mensen nodig zijn dan alleen de acteurs en de cameraman? Op deze pagina krijg je een exclusief kijkje achter de schermen! Je ziet hoe scènes worden opgenomen, wie de regie voert en hoeveel mensen er stiekem meewerken om jouw favoriete film tot leven te brengen.

In het boek leer je Katinka kennen. Ze wil schrijver worden, net als haar buurvrouw Lidwien. Maar hoe begin je eigenlijk met schrijven? En mag je alles zomaar opschrijven, ook als het over je eigen leven gaat? Het verhaal is grappig, ontroerend én leerzaam – en dat zie je ook terug in de film.

Wist je dat de film in Hongarije ook al prijzen heeft gewonnen?

Kijk gauw of de film bij jou in de buurt draait!

Hoe ik per ongeluk
een boek schreef
Annet Huizing
€ 15,99 | 130 pag.

JORINE LAMSMA OPERATIE BRUGKLAS (DOOR DEESJE ~~EN~~ CHARLIE)

Om kwart over acht kwamen we aan op school. Ik dacht dat we een van de eersten zouden zijn (Bibi gaat nooit voor tien naar een feest dat om acht uur begint), maar het was al heel erg druk. Ondanks de harde dansmuziek was er nog niemand aan het dansen.

Ik keek rond op zoek naar Deesje en zag haar tegen de muur staan tussen twee ramen in. We liepen naar elkaar toe en gaven elkaar een knuffel. Even schoot het door me heen: waarom heb ik me niet samen met Deesje opgetut voor het feest? Ze had het voorgesteld, maar toen had ik al met Dina en Aïcha afgesproken en dat durfde ik niet te vertellen. Ik wilde haar niet kwetsen, dus verzoon ik een smoesje. De afspraak met Aïcha en Dina was vanzelf zo gelopen, ik had er niet aan gedacht te vragen of Deesje ook mocht komen, en daar voelde ik me schuldig over. Een halfjaar geleden was dat niet gebeurd; toen deden Deesje en ik alles samen.

Deesje keek vragend van mij naar Dina en Aïcha. Ik hoopte maar dat ze dacht dat wij met z'n drieën toevallig op hetzelfde moment op school waren aangekomen, en ik praatte er snel overheen. (Dees, achteraf begrijp ik niet dat ik zo oneerlijk kon zijn tegenover jou, Dees. Op het moment zelf voelde het goed om je niet onnodig te kwetsen, maar ik had je natuurlijk allang gekwetst door je erbuiten te houden.)

'Die jurk staat je echt prachtig,' zei ik tegen Deesje. Mijn oude jurk stónd haar ook echt prachtig.

We moesten best hard praten, want de volumeknop van de muziek stond goed open.

'Dank je. Jij ziet er ook prachtig uit.' Het klonk wat mat.

'Zullen we dansen?' stelde Aïcha voor.

Er waren net een paar leerlingen gaan dansen. 'Eerst wat drinken?' vroeg ik.

Met z'n viertjes gingen we naar de bar, waar heel veel andere leerlingen stonden te wachten op hun beurt. Achter de bar stonden oudere leerlingen. Ze waren niet erg snel. Het duurde zeker tien minuten voordat we een drankje hadden gescoord.

Na ons drankje was het al veel drukker op de dansvloer en wij gingen ook maar dansen. De muziek stond toch te hard om te kletsen.

Deesje bleef aan de kant staan. Ze wilde nog niet dansen, zei ze. Misschien later.

Sinds het feest na de eindmusical van groep 8 had ik niet meer gedanst, en ik merkte dat ik het had gemist. Op een gegeven moment was ik zo heerlijk aan het dansen dat ik nergens meer aan dacht.

Soms heb je dat. Dan is de muziek zo lekker (en luid, zodat het voelt alsof de muziek door je bloed kolkte) en komen de bewegingen helemaal vanzelf. Alsof de zwaartekracht minder sterk is. Je vergeet iedereen om je heen, je maakt je niet druk over ziet-het-er-gek-uit-wat-ik-doe? Je bent even alleen maar een lichaam dat zich heerlijk voelt. Ik zou vaker willen dansen, dacht ik, dit is zo fijn!

'Allo Zjarlié!' klonk het opeens.

Ik deed mijn ogen open, die ik blijkaar al een tijdje dicht had.

Omar stond voor me en was ook aan het dansen.

'Hallo Omar!' riep ik terug. (Ik ben netjes opgevoed, al denkt papa daar anders over: ik groet altijd netjes terug.)

Aïcha en Dina waren niet meer met me aan het dansen. Waarschijnlijk vonden ze me raar bewegen en schaamden ze zich voor mij. Deesje kon ik niet zien, de dansvloer was te vol.

Omar wilde blijkaar niet in zijn eentje dansen en ik wilde niet onbeleefd zijn (hij geeft me per slot van rekening iedere week gratis bijles), dus toen gingen we samen dansen. Hij danst heel mooi, viel me op, sexy. Je kunt zien dat hij goed in zijn vel zit (hij is ook heel goed in sporten). Ik kwam meteen weer in het lekkere dansgevoel.

Hoelang we hebben gedanst, weet ik niet. Ik wilde dat het nooit zou ophouden. Maar op een gegeven moment werd ik toch moe en ik was aan het zweten (*note to self*: werken aan mijn conditie). Omar zag

het (dat ik moe werd; hopelijk niet dat ik zweette...) (gelukkig was hij ook aan het zweten, kon ik zien) en hij stelde voor iets te gaan drinken.

'Tek ka drienkjes 'alen bij de bar, en zullen we dan zo ewen naar buiten kaan?' Hij zei het in mijn oor, zodat hij niet hoefde te schreeuwen.

Ik knikte. Het zou raar zijn als ik zonder te dansen op de dansvloer zou blijven staan, dus ik liep alvast een stukje in de richting van de uitgang.

Het was iets minder druk voor de bar, zag ik, maar het is ook handig om zo lang te zijn als Omar. Hij werd meteen geholpen.

Met twee volle bekertjes liep hij naar me toe.

'Tek verkat jou te vraken wat je wiel drienken,' zei hij terwijl hij me een bekertje gaf. 'Ies cola koed?'

In mijn hoofd hoorde ik mama zeggen: 'Weet je wel hoeveel suiker er in cola zit? En wist je dat cola roest kan laten verdwijnen? Kun je nagaan wat voor rotspul het is!' Maar ik snakte naar cola. Precies wat ik nodig had.

We liepen de aula uit en via het centrale trappenhuis naar beneden.

'Laten we oenze jassen ewen pakken, het ies koud buiten,' stelde Omar voor.

Lekker koud, dacht ik, maar ik griste toch mijn jas van de kapstok.

We waren niet de enigen die een luchtje gingen scheppen op het schoolplein.

'Zullen we om de hoek gaan zitten?' Aan de achterkant van het Berends staan bankjes, en daar komt nooit iemand.

Toch goed dat we onze jassen bij ons hadden: het was steenkoud.

'Cheers!'

'Tchin-tchin!'

We botsten onze bekertjes tegen elkaar aan.

Ik klokte de cola in één keer weg. 'Aaaaahhhh!'

Dat móét ik zeggen als ik cola heb gedronken.

Omar deed me na. 'Aaaaahhhh!'

We lachten erom.

Toen waren we stil. Ik wist niet wat ik moest zeggen. Omar blijkaar ook niet. Ik voelde me vreselijk verlegen.

Opeens liet ik een boer. Nee!!! Ik schrok me kapot en schaamde me dood. Een colaboer – je doet er niets

aan, maar het is wel mega-awkward.

Omar glimlachte en liet ook een boer. Ik weet niet of het een echte colaboer was, of dat het een boer-om-Charlie-zich-niet-awkward-te-laten-voelen was.

Toen moesten we nog harder lachen. Ik slingerde heen en weer van het lachen en hield me vast aan Omars arm. Hij pakte mij bij de schouder. (Vanaf hier wordt het pas echt vreselijk voor je, Dees.) (Ik moet eerlijk zijn.) (Als het niet om Omar ging, zou het totaal normaal zijn om je alles precies te vertellen.)

Opeens waren we uitgelachen en onze gezichten waren dicht bij elkaar.

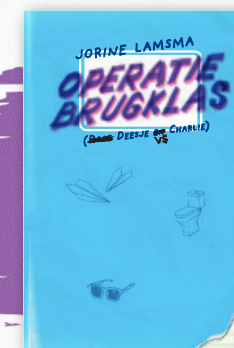
We bogen nog iets verder naar elkaar toe. Zijn lippen (warm en zacht) raakten de mijne, en toen waren we aan het zoenen.

Altijd als ik mensen zag zoenen, in de film of in het echt, dacht ik: gatver! Dat doe je toch niet! Tot mijn eigen stomme verbazing wilde ik met Omar niets liever dan zoenen. En het ging helemaal vanzelf, net als dansen. En lekker dat het was! Ik wilde dat het nooit meer zou stoppen.

Uiteindelijk stopten we natuurlijk wel met zoenen. Ik moest plassen en we moesten terug naar het feest voordat we gemist werden.

En toen drong het tot me door. Deesje. Ik had niet zomaar gezoend, ik had gezoend met DE JONGEN OP WIE DEESJE SMOORVERLIEFD WAS. Is.

Van de roze wolk pleurde ik met een noodgang in de hel.

Uit:

Operatie brugklas
Jorine Lamsma
€ 15,99 | 240 pag.

DE VERHALENJAGERS

EVEN VOORSTELLEN...

De Verhalenjagers is de kinderboekenclub van de Bibliotheek Rotterdam. Elke zes weken is er een boekenclubbijeenkomst, waarin de kinderen met elkaar de wereld van boeken verkennen. De Verhalenjagers ontwikkelen hun lees- en schrijfvaardigheden onder meer als juniorredacteurs van STACH. We stellen hier twee Verhalenjagers aan je voor!

ALISIANA (11 JAAR)

Ik zit bij de Verhalenjagers, omdat ik boeken heel leuk en interessant vind. We doen leuke dingen, zoals vragen beantwoorden, boeken zoeken in de bieb en spelletjes. Mijn favoriete plek om te lezen is in mijn geheime kamer in mijn kamer.

Als ik zelf een boek zou schrijven, zou het een avontuurlijk, spannend en meeslepend boek zijn dat je in één keer uit wil lezen! Bijvoorbeeld over een meisje dat bevriend raakt met een weerwolf, maar de moeder verbiedt dat en het meisje zorgt ervoor dat ze bij elkaar blijven.

ALISIANA over **Atta**

JOLIEN JANZING
€ 15,99 | 148 pag.

Voordat ik het boek las, viel het mij al op dat het zich in de oertijd afspeelt. Dat zag ik aan het plaatje met de mammoet. Wat mij ook opviel, waren de getekende symbolen aan de muur van de grot.

Het boek gaat over een meisje dat Atta heet en zij mag niet mee jagen van haar moeder. Maar dat heeft ze stiekem toch gedaan en toen werd ze achternagezeten door een beest.

Tijdens het lezen van dit boek voelde ik dat het spannend was en dat ik niet meer kon stoppen met lezen. Ik dacht: Ik wil meer van dit soort boeken beleven!

Het mooiste aan dit boek vind ik de voorkant. Atta met haar zelfgemaakte kleding, de grot met symbolen, het geeft het boek een mysterieuze vibe. Dat vind ik mooi, omdat ik van spanning hou. En dat de kleding zelfgemaakt is vind ik mooi, omdat ze in die tijd geen naaimachine hadden.

CARMEN over **Hoe ik per ongeluk een boek schreef**

ANNET HUIZING
€ 15,99 | 129 pag.

Dit boek had een opvallende titel. De kaft was echt prachtig, dus het leek me al een leuk boek.

Het boek gaat over Katinka, die graag schrijfster wil worden. Ze weet dat haar overbuurvrouw Lidwien een paar bestsellers heeft geschreven. Het probleem is alleen dat ze het niet durft te vragen. Ondertussen zit Lidwien met haar eigen problemen, want zal ze ooit nog een boek schrijven?

Uiteindelijk durft Katinka het toch en klopt ze bij Lidwien aan. Terwijl ze samen in de tuin zitten, vertelt Lidwien Katinka alles wat ze moet weten over het schrijven van een boek. Een mooie vriendschap is geboren.

Ik voelde en dacht heel veel tijdens het lezen, dus het is lastig uit te leggen wat ik er allemaal mooi aan vind. Maar het allermooiste aan dit boek vind ik dat er langzaam een sterke band ontstaat tussen Lidwien en Katinka.

CARMEN (9 JAAR)

Ik zit bij de Verhalenjagers, omdat ik dol ben op lezen en omdat ik schrijfster wil worden. Ik lees tot diep in de nacht en ben dol op dichten. Mijn favoriete plek om te lezen is in een zitzak. Ik lees het liefst fantasieboeken. Het leukste Verhalenjagers-boek vond ik *Atta* van Jolien Janzing.

Als ik zelf een boek zou schrijven, zou het gaan over een meisje dat een magische pyjama kreeg van haar oma, en dan opent zich een magisch portaal en stapt ze elke nacht een geheime wereld in.

Ik vind het superleuk bij de Verhalenjagers en we leren belangrijke dingen voor als je schrijver wil worden.

WIE STOUT IS...

Pieter Koolwijk & Linde Faas

Een zwart busje stopt naast me en onmiddellijk begint de toeter te brullen. Ik schrik me het apezuur. De bal stuitert van mijn voet en rolt in de richting van een zwarte vogel, die meteen opvliegt. Wat is dit voor een mafkees?

'Je kan er toch langs?' zeg ik.

Het raampje gaat open en een man steekt zijn hoofd naar buiten. Hij draagt een hoge zwarte hoed, heeft grijs haar en op zijn gezicht zitten allemaal donkere vegen. 'Ik moet daar staan, jochie. Oprotten van die parkeerplaats.'

'Ook goedemiddag,' zeg ik zachtjes. Ik loop achter mijn weggerolde bal aan, pak hem op en zie hoe het busje wordt geparkeerd op de plek waar ik net hoog stond te houden. Op de zijkant staat een tekst.

PJOTR DE SCHOORSTEENONTSTOPPER

U belt. Ik veeg.

Geen idee voor welke schoorsteen hij komt. Vast niet voor die van ons. De man stapt uit, smijt de deur dicht en loopt om het busje. Het is bijna alsof deze kerel uit een andere tijd komt. Niet alleen door de hoge hoed die scheef op zijn hoofd staat, of de zakdoek die om zijn nek zit geknoopt. Ook zijn jas lijkt iets van vroeger. Hij valt over zijn kont en heeft aan de voorkant acht knopen die in twee rijen van vier naast elkaar zitten. Om zijn middel zit een stevige riem. Zijn zwarte broek heeft enorm veel zakken en daaronder draagt hij stevige laarzen.

Met de bal onder mijn arm loop ik naar de stoep zodat ik kan zien wat hij gaat doen. Ik heb nog nooit een schoorsteenveger gezien en ik ben wel nieuwsgierig. Dan zie ik dat hij de sleutel in de deur van het lege huis naast ons steekt.

'Gaat u daar wonen?' vraag ik.

'Yup.'

'Ik ben Mo,' stel ik mezelf voor. 'De buurjongen.'

'Oké.' Hij duwt de deur open, loopt terug naar de bus en trekt daar een matras uit.

'En hoe heet u?' probeer ik, terwijl het me allang duidelijk is dat deze kerel geen zin heeft om te praten. Ik vind gewoon dat hij best een beetje beleefd kan doen. Ook tegen een kind van elf.

'Staat op de bus.' Hij sjuwt het matras naar binnen, komt met lege handen naar buiten en zucht als hij mij ziet staan. 'Ben je er nog steeds?'

'Ja, want ik woon hier.' Ik wijs naar ons huis.

'Had je al gezegd.' Pjotr gaat verder met spullen naar binnen sjouwen.

Er komt echt van alles uit de zwarte bus. Dozen. Kussens. Dekens. Stoelen. Een tafel. Blijkbaar heeft hij ieder gaatje volgepropt. Af en toe kijkt Pjotr chagrijnig mijn kant op. Het is overduidelijk dat het hem irriteert dat ik hier ben.

Dus blijf ik staan.

'Nieuwe burenen?' klinkt het achter me. Het is mama die ook even buiten komt kijken.

Ik vraag me af of hij tegen een volwassene wel ineens aardig doet.

'Hallo,' zegt mama als Pjotr met lege handen naar buiten komt. Ze stapt op hem af en steekt haar hand uit. 'Ik ben Tessa.'

'Pjotr.' Zonder haar hand te schudden, loopt hij langs haar en gaat verder met de bus uitladen.

'Leuk hè, zo'n nieuwe buurman?' zeg ik tegen mama als Pjotr weer naar binnen is. 'Echt een gezellige vent.'

'Hij heeft gewoon stress,' zegt ze. 'Verhuizen is heftig.' Zo is mama. Die heeft altijd begrip voor iedereen.

Pjotr komt weer naar buiten en gunt ons geen blik waardig.

'Kan ik ergens mee helpen?' vraagt mama.

'Nope.'

'Ik kan extra avondeten maken en straks even langsbrengen.'

'Niet nodig.'

'Of misschien boodschappen voor je halen?' probeert mama.

'Luister, dame.' Pjotr zet een doos terug in de bus die hij er net uit heeft gepakt en draait zich naar ons. 'Ik blijf hier maar een paar weken. Niet langer. Ik ben dus niet op zoek naar nieuwe vrienden of fijne burenen. Ik kom gewoon mijn ding doen en verdwijnen daarna weer.'

Zijn ding doen? Ik neem aan dat hij schoorsteenvegen bedoelt. Is dat hoe die lui te werk gaan? Van plek naar plek verhuizen om daar hun werk te doen?

Het is natuurlijk iets wat niet dagelijks hoeft te gebeuren.

'Ik begrijp het,' zegt mama. 'Komt Mo, dan laten we Pjotr met rust.'

'Graag,' snauwt de man.

'Nee,' zeg ik. 'Ik blijf nog even kijken.' Ik weet dat hij dat vervelend zal vinden en dat is precies de reden dat ik het doe. Als hij stom doet tegen mijn moeder en mij, dan doe ik dat tegen hem. Eigen schuld.

'Niks ervan.' Mama pakt me bij mijn arm en probeert me mee te trekken. 'Je gaat niet de nieuwe buurman lastigvallen.'

Ik trek mijn arm weer los. 'Ik kom zo. Beloofd.' Zo makkelijk komt deze kerel niet van me af.

'Nu,' zegt mama. Ze loopt naar binnen, maar laat de voordeur openstaan.

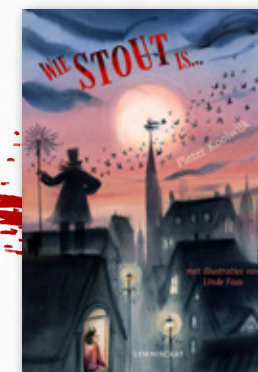
'Luister naar je moeder,' zegt Pjotr. 'Je moet geen mensen lastigvallen. En al helemaal niet in deze tijd van het jaar. Ik zou me maar gedragen...'

Ik frons mijn wenkbrauwen. 'Want?'

Pjotr kijkt me onheilspellend aan. 'Omdat de Sint komt.' Hij pakt de teruggezette doos uit het busje en loopt zijn huis in.

Omdat de Sint komt? Waar slaat dat nou weer op? Denkt hij dat ik daar nog in geloof of zo?

Deze kerel spoort echt niet.

Uit:
Wie stout is...
Pieter Koolwijk
& Linde Faas
€ 16,99 | 240 pag.

ACHTER DE SCHERMEN BIJ DE UITGEVERIJ...

Een boek maak je bij Lemniscaat niet alleen. Van redacteurs die het schrijven begeleiden tot vertegenwoordigers die ervoor zorgen dat de boeken in de boekhandel te koop zijn: achter de schrijvers en illustratoren staat een heel team. In dat team hebben alle mensen hun eigen taak. Maar wat doen ze nou precies? Vandaag spreken we De Sebastiaan van de afdeling promotie.

DIT BEN IK!

Hoi Sebas! Jij bent promotiemedewerker en content creator. Wat houdt dat eigenlijk in?

Ahoy! Kort gezegd: ik regel alles wat met internet te maken heeft. Ik vertel het verhaal van Lemniscaat online: op onze website, Instagram, YouTube, TikTok, noem maar op. En dat doe ik op een manier die vooral ik heel leuk vind, maar waarvan ik ook hoop dat onze lezers dat ook vinden! Van foto's op Instagram tot lange podcast-gesprekken. En als ik iets online gooi, kom jij dus te weten welke boeken we hebben. Misschien ga je dan wel naar bieb, de boekhandel of vraag je het voor je verjaardag. Ik maak dus promotie voor onze boeken.

Ik maak bijvoorbeeld video's over onze illustratoren. Dan ga ik bij ze langs en zie ik hoe ze werken. Die video's - we noemen ze 'minidocu's' - kun je gewoon op ons YouTube-kanaal bekijken, met je klas bijvoorbeeld. Ze duren maar 15 minuten, en daarna weet je weer iets meer over hoe je een boek maakt!

Ook maak ik een podcast: de Lemniscast. Daarin praat ik met schrijvers en illustratoren over hoe hun boeken ontstaan en hoe zij dit werk zijn gaan doen. Dat vind ik echt superinteressant (en we liggen ook vaak in een deuk). Misschien heb je het al door, ik mag heel creatief zijn!

Wat vind je het allerleukst om te doen?

Bij mensen thuis langsgaan! Voor de podcast of een minidocu ben ik vaak op bezoek bij makers, en dan zie ik hoe ze écht werken. Met mijn camera manoeuvreer ik me tussen de potloden door en klim ik over bergen papier om een mooi portret te maken.

Zo bouw ik een hele fijne band met de makers op. Dat maakt het werk voor mij extra bijzonder. Ik heb zelfs illustra-

ties van onze makers bij mij thuis aan de muur hangen! Bijvoorbeeld van Linde Faas, Marieke ten Berge en Miriam Bos.

Even over Miriam: wist je dat ik het liedje én de clip van 'Help! Een verrassing! De musical' heb gemaakt? Dat bedoel ik met spelen: componeren, zingen, filmen, knutselen - gewoon doen waar ik blij van word! Dat komt doordat ik ook alle vrijheid krijg om lekker te spelen.

DIT VIND IK ECHT HEEL BIJZONDER!

En wat vind je dan het minst leuk?

Vergaderen.

Zodra een vergadering langer dan een halfuur duurt, begint mijn brein te protesteren. Ik denk dan aan wat ik nog wil gaan maken of aan de snoeppot op mijn bureau (waar heel ons team van profiteert!) of... tja, alles behalve waar die vergadering over gaat.

Mijn motto is: 'Je kunt beter om vergeving vragen dan om toestemming.' Dus ik ga liever gewoon aan de slag. Als je iets van me wilt stuur je me gewoon een duidelijke to-the-point mail of breng je een bezoekje aan mijn werkplek. Scheelt weer uren zitten op een stoel, luisterend naar mensen van wie ik de woorden niet hoor.

Hoe ziet jouw gemiddelde werkdag eruit?

Gemiddeld? Eh... bestaat dat?

Ik werk twee dagen thuis en twee dagen op kantoor in Rotterdam, en die dagen zijn héél verschillend.

Thuis werk ik aan dingen waarvoor ik me goed moet concentreren, zoals het monteren van video's of het maken van de podcast. Soms plan ik ook afspraken in met makers ergens in het land. Dan zit ik vaak in de trein. In die tijd kan ik bijvoorbeeld alvast het boek lezen van een schijver die in de podcast langkomt. Ik moet immers wel weten waar het boek over gaat.

Op kantoor is het vaak druk en gezellig. Collega's komen binnenwaaien, of nou ja, ik vooral bij hen, ik klets wat af. (Per ongeluk hoor.) Soms loop ik met een 'vraagje' naar iemand toe... en voor je het weet sta je twintig minuten te praten over je nieuwe favoriete liedje. Oeps.

Op kantoor probeer ik dan ook dingen te doen die mijn brein wat makkelijker aankan, zoals foto's maken voor Instagram of tekstjes schrijven.

Welk boek is voor jou heel speciaal?

Oei. Eigenlijk zijn het er drie. Maar oké: *Missie afbreken* van Pieter Koolwijk.

Zijn boek *Gozert* heeft mij echt geraakt. Door dat boek ben ik bevriend geraakt met Pieter én bij Lemniscaat gaan werken. Serieus! De uitgever vroeg: 'Wil jij een échte Lemnie worden?' Nou... DUH!

Later mocht ik zelfs meelesen met de eerste versie van *Missie afbreken* en zeggen wat ik ervan vond. Spannend! (Vooral als je leest en denkt 'Ja, maar dit is het niet!') Pieter heeft het daarna helemaal herschreven - en wow, wat een boek. Ik heb lomp hard zitten janken, serieus. Zo mooi. Ook omdat ik afscheid moest nemen van Gozert, Ties en Luna. Wat een verdriet!

Heb je tips voor kinderen die later ook bij een uitgeverij willen werken?

JAI!

Ik had nooit gedacht dat ik bij een uitgeverij zou werken. Ik was gewoon dingen aan het maken: video's, liedjes, podcasts... Dingen die ik leuk vind om te doen. En die dingen gingen over jeugdboeken. Want ik houd natuurlijk ook heel erg van verhalen voor kinderen. (Eigenlijk was ik dus bezig met jeugdboeken promoten.) En ineens zei iemand: 'Hé, jij past hier wel.' (En dat klopt helemaal!)

Dus mijn tip als je ook wilt gaan knutselen op een uitgeverij is: ga gewoon maken!

Maak filmpjes, schrijf verhalen, verzin liedjes, teken strips, doe wat je leuk vindt! En als je iets maakt dat met boeken te maken heeft, is dat natuurlijk wel extra handig. Want dan gaan uitgeverijen je zien. Vooral als je net even buiten de lijntjes kleurt.

En je hoeft echt niet te wachten tot je later groot bent. Je kunt nu al beginnen! Wie weet wat voor talenten je allemaal ontdekt.

Tot slot, Sebas: wat moeten kinderen zeker checken als ze meer willen zien van wat jij maakt?

Ga naar het YouTube-kanaal van Lemniscaat en zoek de minidocu's op! En luister vooral ook naar de Lemniscast, want daar komen boeken nog meer tot leven. Of kijk gewoon op Instagram of TikTok. Als je daar iets gek, leuks of raars van Lemniscaat ziet... grote kans dat ik erachter zit ;)

Zo zie je maar: een boek maken is niet alleen letters op papier zetten. Het kan ook filmen, zingen, knutselen, kletsen en vooral: heel veel plezier hebben zijn. Bedankt Sebas!

WE NEMEN NU DE PODCAST OP!

HEY LEMNIE, KOM JE OOK SPELEN?

ZEEMENSEN

‘Schat,’ zegt Ludwig. ‘We hebben een verrassing voor je.’ Hij propt boodschappen in de voorraadkast, zijn rug naar me toe. Ik rol met mijn ogen, maar dat blijft dus onopgemerkt. Ik houd niet van verrassingen. We-ten ze dat nou nog niet?

Olivier komt ook de keuken in. ‘Wil je niet weten wat voor verrassing, Ee?’ Hij gaat naast Ludwig staan. Ze kijken allebei naar mij.

Door stokstijf stil te blijven zwijgen wil ik ze dwingen om te zeggen wat het is. We staren elkaar aan, wat ik ook al niet erg prettig vind. Zij staren blij/verward/nerveus/?, ik afwachtend. Ik wacht tot ze uitleggen wat ze van me willen.

‘Kom nou, Ee,’ zegt Lud. ‘Je zult dol op haar zijn.’

Haar. Een vrouwelijk ding. Hoe weet hij dat ik dol op het ding zal zijn? Ik geef toe dat ze me nieuwsgierig maken. Ze steken hun handen naar me uit. Ik loop met ze mee naar buiten, mijn handen in de zakken van mijn overall.

Zolang als ik me kan herinneren woon ik al bij deze twee Mensen, en nog steeds weet ik niet precies wat er van mij verlangd wordt. Ik zie aan hun gezichten dat ze

willen – of hopen – dat ik op een bepaalde manier reageer. Het is belangrijk. Dat kan ik wel zien, want ze doen raar. Ze lijken zenuwachtig, maar kunnen net zo goed blij zijn. Of allebei tegelijk.

‘Kom je nog?’ Olivier gaat ons voor naar de garage.

Elke maand gaan Lud en Oli naar het vasteland, inkopen doen. Als ze terugkomen zit de Shuvver altijd vol lekkere dingen. Nooit doen ze zo geheimzinnig over de boodschappen. Jarig ben ik ook al niet. Het zou helpen als er een schermpje op hun buik zat waarop af te lezen is wat ze bedoelen. Of voelen. In woorden. En misschien ook wel in kleur. Ik ben er nog niet in geslaagd zo’n CommunicatieScherm te ontwerpen.

Als ik niks aan het knutselen ben, bestudeer ik de Mens. Daarvoor ben ik op Aarde, denk ik, al kan ik me niet herinneren dat ik een Opdracht heb meegekregen. Zoiets als: ‘Onderzoek deze Vreemde Soort, bekijk hoe (on)gevaarlijk ze zijn, ontcijfer hun gebruiksaanwijzing.’ Ik heb geen flauw idee waarvoor ik anders hier op Aarde zou kunnen zijn, dus ik doe mijn best. Lud en Oli zijn totaal ongevaarlijk, zo ver ben ik. Ludwig spreek je trouwens uit als ‘Loedwiek’ en Olivier als ‘Olivjee’. Ze zijn zorgzaam en gezellig, voor elkaar en voor mij. Verder ben ik nog niet erg opgeschoten met het begrijpen van de mij toegewezen Mensen.

Als je er maar twee tot je beschikking hebt, is het doorgronden van de Mens een behoorlijke uitdaging. Op het vasteland wonen er natuurlijk meer, maar daar kom ik nooit. Wij wonen op een eiland, dus praktisch in de zee. Lud en Oli vinden dat heerlijk, zij zijn zeemensen. Terwijl ik een flinke hekel heb aan die zee. Dat is vast een extra test.

Mijn eigen volk zal wel meer kinderen zoals ik hebben uitgezonden in het Heelal. De grotere bedoeling hierachter krijg ik ongetwijfeld te horen als ze me weer komen ophalen. Ik was gewoon nog te klein om me te herinneren dat ik te vondeling werd gelegd bij deze Mensen, dat moet wel. Te jong om mijn Opdracht te onthouden. En nog te onbewust om me mijn eigen planeet te herinneren, de wezens bij wie ik vandaan gekomen ben. Wezens zoals ik.

Dat is het moeilijkst.

ZEEGRAS

In de garage rust de Shuvver op zijn leeggelopen luchtkussen. De Shuvver is een oude hovercraft. Ik denk dat een vuurtorenwachter van vroeger, van voordat Olivier vuurtorenwachter werd, de vleugels erop heeft gezet. Daardoor lijkt hij een beetje op een shuttle en kun je hoger boven de golven hoveren, wat dus überhandig is als je in een ruwe zee op een eiland woont. (En als je niet van varen houdt, zoals ik. Vliegen is heel iets anders.) Vanbinnen lijkt hij op een auto. Shuttle x Hovercraft = Shuvver. Soms vind ik een nieuw woord. En ik bouw aan nieuwe din-

gen. Het bestuderen van de mens is niet het enige wat ik doe. Als ik de hele dag om Lud en Oli heen zou hangen om op hun vingers te kijken, zou dat enorm opvallen. En het zou ook dodelijk saai zijn, want ik weet al precies wat ze elke dag doen.

Olivier drukt op het knopje naast de zijdeur van de Shuvver en de deur schuift open. Op de achterbank staat een mand. Die lijkt wel wat op een rieten picknickmand, met een deksel.

‘Dit is een mand van zeegras,’ zegt Olivier. ‘Vonden we wel toepasselijk.’

Zeegras. Dat woord moet ik opschrijven. ‘Gaan we picknicken?’ vraag ik, in de hoop dat ik opgewekt klink. Of: verrukt. Al weet ik niet precies wat dat betekent. Ik kwam het ergens tegen. Een overtreffende trap van blij. Dolblij. Alleen is het meestal koud, vaak mistig en altijd winderig op ons eiland. Niet echt een plek waarvan je denkt: laten we hier lekker gaan picknicken. Maar misschien vinden Ludwig en Olivier het tijd voor iets nieuws.

De mand beweegt. En piept. Yikes.

‘Maak maar open,’ zegt Ludwig.

Serius? Maak hem zelf maar open.

Er zat een trilling in Luds stem. Misschien is hij zelf verrukt. Of bang?

Ik raak de mand met geen vinger aan. ‘Dan is het geen verrassing meer.’ Slap excuus, ik weet het.

‘We zullen haar mee naar binnen nemen.’ Olivier tilt de mand op, ik kan zien dat die wel wat weegt.

Zit er een beest in? Of... nog een vondeling? Mijn opvolger? Dat zou kunnen betekenen dat ik binnenkort naar huis ga. Is dit een boodschap van waar ik vandaan kom? Een klein stormpje steekt op in mijn hoofd. Nee. Een boodschap uit de ruimte in een zeegrasmand, dat lijkt me onwaarschijnlijk. En trouwens, mijn mensen weten wél wat er in die mand zit. Waarom vertellen ze het niet gewoon?

Uit:

Aelin

Arienne Bolt
& Mark Janssen

€ 16,99 | 250 pag.

De regenboog van Mimir

Evy Danckers & Marijke ten Cate

‘Mijn nieuwe school is vreselijk,’ fluister ik tegen Spinoza. ‘De directrice is bizar en mijn leerkracht heeft geen tijd voor me. De andere meisjes zijn nog klein en de jongens van mijn leeftijd zijn asociaal.’ Ik knuffel het blauwe konijn op mijn schoot.

Na school heb ik de konijnen onmiddellijk uit hun hok gehaald. Ik wil niet dat ze altijd opgesloten zitten. Descartes en Maya Angelou hopsen vrij door het schuurtje en zien er blij uit.

‘Sorry dat je nat bent,’ snuf ik. ‘Ik zal stoppen met huilen. Konijnen houden niet van water.’ Ik veeg mijn tranen weg en snuit mijn neus. Descartes springt naar me toe. Hij is zo groot en log dat het er gek uit ziet. Ik grinnik. Hij stopt, kijkt me aan en maakt opnieuw een vreemde sprong. Ik giechel. Met een volgende rare sprong belandt hij op mijn schoot, boven op Spinoza. Die kreunt en wurmt zich onder hem vandaan. Descartes leunt met zijn volle gewicht tegen me aan. Het voelt lekker en zacht. Ik knuffel hem en krabbel achter zijn oren. ‘Ik ben blij dat jullie er zijn,’ zeg ik. ‘Ik heb me nog nooit zo eenzaam gevoeld. Op mijn vorige scholen had ik veel vriendinnen. Maar die moest ik altijd achterlaten. Ik woon wel honderd kilometer van mijn vorige huis. Dat is te ver om vrienden te blijven. In dit dorp wonen alleen maar kleine kinderen en drie vervelende jongens. Wat moet ik doen? Ik haat het hier.’ Woest veeg ik mijn tranen weg. Ik ben het beu om verdrietig te zijn. ‘Ik moet

hier zo snel mogelijk weg. Vanaf morgen help ik paps en papaja zo veel mogelijk. Als de boerderij af is, wordt-ie verkocht en kunnen we hier weg.’ Descartes verstijft op mijn schoot. Zijn oren staan rechtop en hij kijkt me aan. Ook Spinoza kijkt naar me. Maya Angelou steekt haar neus onder de kruiwagen uit. ‘Ik haat het hier,’ zeg ik opnieuw. ‘Ik wil zo snel mogelijk weer verhuizen.’ Maya Angelou springt aarzelend dichterbij. Ik blijf doodstil zitten. Hopje voor hopje komt ze naar me toe. Ze strekt zich uit tegen mijn benen. Zachtjes kriebel ik in haar manen. Omringd door warme konijnenlijfjes huil ik tot ik geen tranen meer heb.

‘Mimir!’ roept paps. ‘Het eten is klaar.’

‘Ik moet gaan,’ fluister ik. ‘Bedankt, jongens... en meisje.’ Descartes snuffelt aan mijn neus als ik hem in het hok zet. Spinoza strijkt met zijn oren langs mijn wang. Maya Angelou wacht rustig tot ik haar optil. Ze is niet bang meer en dat vrolijk me een beetje op. ‘Welterusten,’ zeg ik. ‘Morgenvroeg kom ik terug.’

Aan tafel vraag ik papaja hoe het met zijn sociale media gaat. Hij antwoordt trots dat hij benaderd is door een kledingbedrijf dat hem wil sponsoren. Daarna vraag ik paps om te vertellen over het eerste huis dat hij verbouwd heeft. Zo zorg ik ervoor dat ik zelf niet hoeft te praten. Ze mogen niet weten dat ik me slecht voel, want ik wil niet dat ze zich zorgen maken. Ik ben geen kind meer, dus ik los mijn eigen problemen op.

Na het eten stel ik voor om de afwas te doen terwijl paps en papaja verder klussen. Ik doe het opzettelijk heel langzaam zodat het al laat is als ik klaar ben.

‘Ik ga bijna slapen,’ zeg ik, ‘maar eerst nog bij de konijnen kijken.’

‘Goed!’ roept papaja vanuit een slaapkamer.

‘Roep als je in bed ligt,’ zegt paps. ‘Dan lezen we nog samen.’

‘Oké.’ Ik glimlach droevig, maar hij is druk bezig en ziet het niet. Ik probeer het niet erg te vinden en haast me naar buiten.

Als ik door de tuin wandel, hoor ik opnieuw stemmen in het schuurtje. Het is bijna donker

en alles ziet er griezelig uit. Overal zijn donkere hoekjes en spookachtige schaduwen. Ik denk aan Minerva’s hekserij. Dat maakt me bang. Ik wil naar de boerderij vluchten, maar ik ben ook ongerust over de konijnen. Ik ben verantwoordelijk voor hun veiligheid. Ik zou het mezelf nooit vergeven als hun iets overkomt. Er is trouwens niets om bang voor te zijn. Paps zou me horen gillen als een monster me aanvalt. En papaja zou het kort en klein slaan. Hij is zo sterk dat hij elke heks aankan. Op mijn tenen sluip ik dicht naar het schuurtje. Ik hou mijn adem in van angst en probeer geen geluid te maken. Als ik vlak bij het raam ben, hoor ik wat de stemmen zeggen.

‘Ze mag niet weg,’ zegt een diepe basstem. ‘We hebben haar nodig.’

‘Wat als ze ons verraadt?’ vraagt een andere mannenstem. ‘Niemand mag het weten.’

‘Aan wie zou ze het vertellen?’ vraagt een vrouw. ‘Ze heeft niemand. Het arme kind. We moeten haar helpen.’

‘Je hebt gelijk,’ stemt de eerste stem in. ‘Ze heeft ons nodig.’

‘En wij haar,’ voegt de vrouw eraan toe.

‘Het is gevaarlijk,’ dringt de tweede man aan. ‘Ik twijfel.’

‘Jij twijfelt aan alles,’ zeggen de andere man en vrouw in koor.

‘Dat betekent dat ik besta,’ verklaart de man.

‘Niet weer...’ verzucht de vrouw.

Mijn hart bonst in mijn keel. Ik ben doodsbang, maar tegelijk wil ik weten wie er praat. Ik weet trouwens bijna zeker dat ze over mij praten. Achter mijn rug! Roddelen is gemeen. Opeens ben ik boos in plaats van bang.

‘Wie is daar?’ roep ik. Met een ruk zwaai ik de deur van het schuurtje open, klaar om te

vechten. Er is niemand. Ik knipper verbaasd met mijn ogen en kijk verward rond. Ik zoek tot in de kleinste gaatjes, zelfs onder de kruiwagen. ‘Is hier iemand?’ vraag ik. Het schuurtje is leeg. De konijnen liggen in hun hok te slapen. Ik zie mezelf weerspiegeld in het raam en frons. ‘Halfgare hotemetoot!’ scheld ik mezelf uit. ‘Je bent gek.’ Ik krab in mijn krullen en zet mijn oorwarmers recht. Ik kijk nog een laatste keer rond, doe de deur dicht en ga naar de boerderij. Het was een lange, vermoeiende dag. Ik heb waarschijnlijk gewoon slaap nodig.

Uit:

De regenboog van Mimir
Evy Danckers & Marijke ten Cate
€ 16,99 | 208 pag.

Zeewieren komen bovendrijven

Casper van der Kooij & Rik van der Kooij

De allereerste planten op aarde waren algen. Alle planten die nu op aarde leven, stammen oorspronkelijk van algen af. Onder algen vallen allerlei soorten organismen, van piepkleine ééncellige alges die op boomschors groeien, tot kelp, het zeewier dat onderwater bossen maakt. We noemen dat kelpwouden. Alle algen doen aan fotosynthese.

Er zijn drie verschillende groepen algen: de roodwieren, bruinwieren en groenwieren. De groenwieren zijn een belangrijke groep en zijn al meer dan 500 miljoen jaar op aarde. De meeste soorten zijn maar één cel groot en leven in het water. Je zou het misschien niet zeggen, maar groenwieren zijn de over-over-over-grootouders van *alle* planten!

Kelpwouden en kraamkamers

Sommige zeewieren, waaronder kelp, hebben een wortelachtige structuur waarmee ze zich kunnen vasthechten aan de bodem.

Kelp wordt met gemak meer dan tien meter lang en door luchtkamers hangen ze rechtop in het water. In kelpwouden leven allerlei dieren, zoals slakken, vissen, zeeleeuwen en haaien. Doordat ze voedsel en beschutting bieden, zijn kelpwouden één van de kraamkamers van de zee.

Eetbare algen

In veel Oosterse gerechten is zeewier een populair onderdeel, bijvoorbeeld bij sushi of in de salade of soep. Zeewier is rijk aan vitamines, mineralen en eiwitten. In de toekomst gaan we in Europa vast ook meer zeewier eten, bijvoorbeeld als vleesvervanger.

Uit:

De plant die aan land kroop
Casper van der Kooij
& Rik van der Kooij
€ 16,99 | 44 pag.

DUINWACHTERS

Maartje Kouwen

Als ik de volgende ochtend de trap af kom, zie ik nog net dat Opa zijn laarzen aantrekt om eropuit te gaan.

‘Wat ga je doen, Opa?’

‘Nu het eindelijk droog is, ga ik kijken hoe het met de vogels staat.’

‘Wacht, ik ga mee!’ Ik pak nog snel een banaan en een pak rijstwafels mee en loop achter Opa aan naar de fietsen.

‘Waar gaan we heen?’

‘Ik wil eerst op de Punt gaan kijken. Bij de dijk liggen de nesten wel hoog, maar op de Punt liggen de nesten gevaarlijk dicht bij het water.’

Onderweg liggen overal op de weg diepe plassen en alles druipt nog na van de dagenlange regen. Op sommige plekken is het fietspad veranderd in een waar modderbad.

Bij de Punt zien we die grote plassen niet. Op de zanderige ondergrond is het water snel ingetrokken. Dat valt mee, denk ik opgelucht. Maar dan zien we grote bandensporen, vanaf het duin tot aan het water. De brede banden hebben diepe geulen achtergelaten. We volgen het spoor en ik zie hoe het voertuig rakelings langs een nest is gereden. ‘Kijk Opa, hier is een nest!’

‘Scholeksters,’ zegt Opa. Hij hurkt en voelt aan het nest. ‘De eieren zijn koud. Het nest is verlaten.’

In de buurt zijn geen vogels te bekennen.

‘De vogels zijn duidelijk verstoord en niet meer teruggekomen.’ Opa schrijft iets op in zijn rode aantekeningenboekje en maakt met zijn camera een foto van de bandensporen met het nest ernaast. Ik krijg een raar gevoel in mijn buik. Vandaag is het heel anders dan de andere keren dat we vogels gingen kijken.

Stil lopen we verder, maar we zien maar weinig vogels op hun nest. Af en toe hurkt Opa bij een nest om de eieren te voelen. Op een hoger duin zit een clubje scholeksters in elkaar gedoken bij elkaar. We volgen

het bandenspoor. Dan stinkt mijn adem. Ik zie een ei dat onder de banden terecht is gekomen en geplet is. ‘Opa...?’

‘Drommels,’ zegt Opa. Even blijft hij stil naar het ei staren. ‘Dit gaat te ver.’ Hij schrijft nog meer op en maakt nog meer foto’s.

Als we dichterbij de waterkant komen, zien we nog meer verlaten nesten, met losse eieren soms meters ervandaan.

‘Deze eieren zijn weggespoeld,’ zegt Opa. ‘Door de hevige regen of door het hoge water. Ze zijn in elk geval niet meer te redden.’

‘Spoelen eieren vaker weg, Opa?’ Eigenlijk weet ik het antwoord al, maar ik wil niet vertellen dat ik zoveel heb zitten lezen in de boekjes op zolder.

‘Meestal maar een enkeling, maar er is een jaar geweest dat door de stormvloed ontzettend veel eieren en nesten zijn weggespoeld. Soms beginnen de scholeksters dan een nieuw nest, maar dat kost ontzettend veel energie. Niet elke scholekster overleeft dat, en als het ze al lukt, dan krijgen ze minder jongen dan normaal. Dat is een enorme klap voor de groep scholeksters en het blijft nog jarenlang merkbaar,’ zegt Opa met een zucht.

‘Zeker als ze ook nog verstoord worden door voertuigen waarvoor ze moeten vluchten,’ zegt hij er bars achteraan. ‘Dit moet stoppen.’

We gaan alle scholekster-nesten langs, zoals we vaker doen, en schrijven op hoe het ervoor staat. Maar dit keer zoeken we geen duin om met de verrekijker naar de pootringen van de vogels te kijken, en Opa wil ook geen aantallen van andere vogels opschrijven in een tabel. Zwijgend lopen we terug naar de fiets. De dijk slaan we over.

Thuis loopt Opa gelijk door naar de achterkamer om te bellen.

‘Wil je lekker een kop thee om op te warmen?’ vraagt Oma.

‘Zo meteen Oma, ik ga even iets pakken.’ Vlug loop ik de trap op en ga in mijn kamer op de grond liggen. Tussen de vloerplanken door kan ik zo de achterkamer in kijken, en ik hoop te horen wat Opa aan de telefoon zegt. Met wie zou hij bellen? Ik vang flarden op van het gesprek. ‘De Punt... Bandensporen... Ploegstra... Bouwen... Hotel... Vergunning?’

Ik krijg er kippenvel van. Zou Opa bedoelen... Zou Ploegstra willen bouwen op de Punt? Het is nog erger dan ik dacht. Een hotel? Hoeveel plek zou dat wel niet innemen? Hoeveel ruimte is er dan nog voor vogels? Dat kan toch niet waar zijn?

Maar inmiddels weet ik ook dat die Ploegstra nergens voor terugdeinst. En dat het hem vast niet uitmaakt wat Opa en ik ervan vinden. Maar de eilanders dan, die willen dat toch ook niet? Elfi! Ik moet Elfi erover vertellen. Misschien kan haar vader wel meehelpen? Die kent alle mensen op het eiland.

Oma staat erop dat ik eerst rustig een boterham kom eten, voordat ik weer op de fiets spring. Dan race ik naar de vuurtoren. Als Elfi daar niet is, ga ik naar het restaurant, neem ik me voor. Maar al van een afstandje zie ik haar gele fiets onderaan de trap staan. ‘Elfi,’ roep ik naar boven. ‘Ik moet je iets vertellen!’

Vlug klim ik naar boven. Maar als ik op het platform sta, zie ik dat Elfi verdrietig in de verte staat.

‘Hé, wat is er?’

Haar ogen zijn rood. Ze veegt met haar mouw langs haar wang en trekt haar schouders op. ‘Mijn moeder is haar baan kwijt. Het duurt te lang voor de nieuwe appartementen van Ploegstra af zijn, en daarom moesten er een paar schoonmakers uit. Nu hebben we nog minder geld.’

‘Wat rot.’

Ik zucht. Wat is het ingewikkeld. Het leek zo duidelijk: niemand wil toch dat Ploegstra een hotel gaat bouwen midden in de natuur? Behalve Ploegstra dan. Maar voor Elfi’s moeder is dat nieuwe hotel eigenlijk ook wel fijn, dan heeft ze weer werk. En Elfi is vast ook blij als ze thuis meer geld hebben.

‘Huh?’ Ik merk opeens dat Elfi me vragend aankijkt. ‘Zei je iets?’

‘Ik zei: wat wilde je vertellen?’

Ik aarzel. Dan vertel ik haar over de bandensporen en het kapotte ei. En over Opa’s telefoongesprek en dat iemand iets zei over een hotel. En dat ik wil uitzoeken wat Ploegstra van plan is.

‘Als Ploegstra daar echt wil gaan bouwen, dan moeten we dat tegenhouden. Dan moet iedereen weten hoe bijzonder de natuur op de Punt is en wat Ploegstra daar van plan is!’ zeg ik fel.

Ik slik even. ‘Maar ik snap nu ook dat jullie misschien juist wel willen dat het hotel er komt?’

Elfi schudt resoluut haar hoofd. ‘Nee. Amma wilde eigenlijk ook niet meer voor Ploegstra werken, nadat ik vertelde wat we van Oma Josje hadden gehoord. Maar we hadden het geld hard nodig, zei mijn vader. Amma zou echt niet willen werken in een hotel waarvoor de natuur is verwoest. Ze houdt van wandelen op de Punt. Ik weet zeker dat mijn ouders tegen de bouwplannen zullen zijn. Net als de rest van de eilanders!’

Uit:
Duinwachters
Maartje Kouwen
€ 15,99 | 232 pag.

ELIANORE over **Koning van Katoren**

JAN TERLOUW
€ 16,99 | 180 pag.

Mijn naam is Elianore Van Audenhove. Ik heb uw boek gelezen omdat ik had vernomen van mijn mama dat het een klassieker is in de Nederlandse jeugdliteratuur. Na het lezen van uw boek, kan ik alleen maar zeggen dat ik fan ben van uw werk.

De verschillende opdrachten die Stach moest uitvoeren om koning te worden waren stuk voor stuk uitdagend. Ook brengt het boek een boodschap over eerlijkheid, moedig zijn en vastberadenheid. Ik zat echt op het puntje van mijn stoel. Ik heb het boek in een paar dagen uitgelezen, omdat ik het maar niet kon wegleggen en ik steeds benieuwd was naar het volgende avontuur van Stach.

Stach is mijn favoriete personage uit het boek. Ik vond het echt knap hoe hij al die moeilijke opdrachten volbracht, zelfs als ze heel gevaarlijk of onmogelijk leken. Wat ik bijzonder vond aan Stach was zijn doorzettingsvermogen. Hij gaf niet op! Ik vond het ook mooi dat hij niet alleen aan zichzelf dacht, maar ook aan anderen, ook al was hij soms een beetje brutaal...

Ik heb één opmerking. Volgens mij waren Gaia en WWF nog niet echt actief tijdens het schrijven van uw boek. De stembanden van een vogel kapotmaken en een draak laten ontploffen is wel een beetje gemeen, vindt u niet? Ik ben er zeker van dat er meer diervriendelijke oplossingen zijn, bijvoorbeeld de draak verdoven en naar een ander eiland brengen, was dat geen betere oplossing geweest?

Ten slotte wil ik u bedanken, niet alleen voor het boek, maar ook heeft het me doen nadenken over mezelf en heb ik geleerd dat ik niet vlug mag opgeven en moet doorzetten, ook als het moeilijk wordt.

JUTTA over **Een snufje magie**

LUCAS EDEN
€ 14,99 | 185 pag.

Dit is een heel leuk boek dat over een paar kinderen gaat. Over Julia, die in dit boek ontdekt dat ze magische gaven heeft, en over Ben en Yin. In dit boek proberen ze een mysterie op te lossen.

In hun woonplaats komen toeristen voor een boot, de Amber Queen. Maar iemand saboteert de boot. Bijvoorbeeld door eieren kapot te maken, zodat er geen pannenkoeken gemaakt kunnen worden voor de toeristen die meevaren. Wie doet dat en waarom? Bij het oplossen van het mysterie kan Julia haar magie goed gebruiken.

Aan het einde van het boek staan heel veel recepten. Daar heb ik er thuis eentje van gemaakt. Ik vind dit boek echt een grote aanrader, want het was magisch en spannend. Ik werd echt meegenomen in

het verhaal en het voelde alsof ik zelf mee aan het speuren was om het mysterie op te lossen. Ik heb nu al zin in het tweede deel!

Recensies

NOA over **Het verhaal van een prinses en een pistool**

CEES VAN DEN BERG
€ 16,99 | 269 pag.

Dit verhaal gaat over Pim. Pims oma is laatst overleden en Pim is naar de school Bergdwaal gegaan. Niet dat ze daar zelf naartoe wilde gaan, maar iemand heeft ervoor betaald.

Op school moet Pim naar de directrice, die adoptiepapieren van Pim blijkt te hebben. Daarom wil Pim weten of haar oma echt haar oma was, en wie dan haar ouders zijn.

Na zelf wat pogingen gedaan te hebben om de adoptiepapieren te lezen (wat niet is gelukt), huurt ze een privé-detective in. Samen met de privédetective Valetta gaat ze op zoek naar wat er allemaal aan de hand is.

Ondertussen ontdekken ze ook wat anders: Rebekka de Jocker, de zus van de prins, en Bottenbley, de directrice van Bergdwaal, willen ervoor zorgen dat Pim de papieren niet te pakken krijgt. Gaat het Pim lukken om erachter te komen wie haar ouders zijn en krijgt ze dat veilig voor elkaar?

Dit boek vond ik echt een suuuuper leuk. Ik ben heel blij dat ik dit boek als recensie heb aangevraagd, omdat het echt een heel leuk en spannend boek was, het grappig was, alles goed beschreven was en er heel mooie tekeningen in stonden. Het boek las lekker door en ik wilde steeds graag verder lezen. Het einde was het spannendst, want daar werden ze een paar keer opgesloten.

Pim en Valetta vind ik ook grappig, maar het grappigste is iets dat ik niet kan vertellen omdat ik dan al wat verklap.

Dit boek zou ik aanraden als je van avontuurlijke en spannende boeken houdt. Natuurlijk hoop ik dat er een deel twee komt, ook al heeft het geen open einde. Maar alsnog hoop ik dat er een deel twee komt.

Tekentips van... Marieke Velissen

Hoi! Ik ben Marieke en ik illustreer kinderboeken. De afgelopen twee jaar heb ik gewerkt aan het boek *Gefluister in de golven*. Margaretha van Andel schreef de geweldig mooie en soms best wel duistere verhalen. En ik mocht de illustraties maken!

Nu lijkt twee jaar werken aan één boek heel lang, maar dat is het niet! Er gaat namelijk een heleboel aan vooraf voordat ik een illustratie maak. Eerst lees ik het verhaal (soms zelfs meerdere keren). Zodra ik een idee heb, ga ik schetsen. Als ik tevreden ben dan werk ik de schets uit tot een gedetailleerde grote schets op de iPad. Wanneer ik deze definitieve schets heb geprint en overgetrokken op aquarelpapier begint het leuke werk: het inkleuren van de illustratie voor in het boek!

Er zijn dus verschillende stappen die ik moet nemen tot ik een goede illustratie klaar heb. Misschien begrijp je nu beter waarom het illustreren van een boek soms zomaar twee jaar kan duren.

Ik heb voor jullie een kort lesje bedacht. Eentje die je binnen twee uur kunt doen. We gaan een zeeduivel tekenen. Een diepzeehengelvis om precies te zijn. Dat is een vis die leeft in de diepzee op een diepte van 300 tot 4000 meter. Daar waar het altijd donker is laat hij zijn lichtgevende hengel branden om prooi te lokken. De diepzeehengelvis kan prooi eten die wel twee keer zo groot zijn als de vis zelf! Als dat geen duivel is, brrrrrr!

WAT HEB JE NODIG

- iets waar je graag mee tekent. Een potlood, pen of stift bijvoorbeeld.
- Een vel papier natuurlijk.
- Je favoriete kleurtjes. Verf, krijt, stiften, wat je wilt!

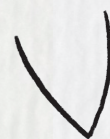

OVER DE FOTO

Dit ben ik in Denemarken. Ik loop daar precies tussen twee zeeën! In Grenen, het meest noordelijke punt van Denemarken, komen de zeeën van het Skagerrak en het Kattegat samen. Het is een bijzonder gezicht om de golven van beide zeeën tegen elkaar te zien botsen.

Diepzee Zeeduivel

① Teken een V, maar dan licht gebogen en een beetje scheef.

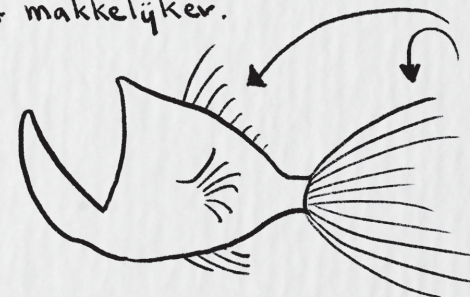

② Teken vervolgens een soort van leeggelopen ballon vorm eraan vast.

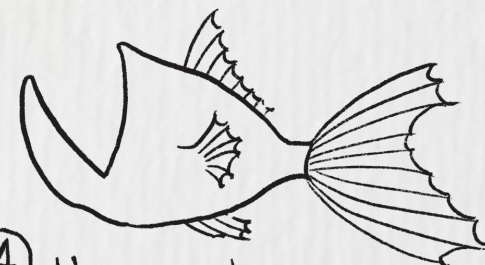

③ Vanaf deze stap wordt het makkelijker.

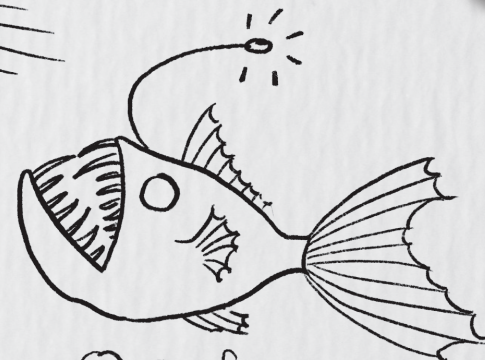
Teken een heleboel strepen. korte en lange. En allemaal een beetje gebogen.

Je kunt de strepen zo lang en zo kort maken als je zelf wilt.

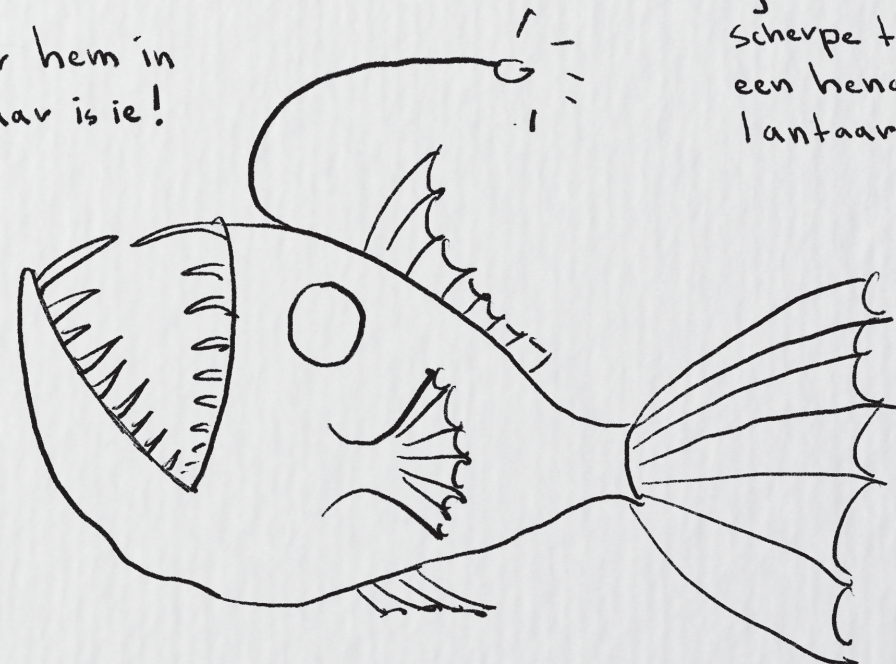

④ Nu ga je tussen de strepen verbindingslijntjes tekenen.

⑤ Geef je zeeduivel een groot eng oog, scherpe tanden en een hengel met lantaarn.

⑥ kleur hem in en klaar is ie!

De spokende kapitein

HET WAS EEN EIND SLEPEN, maar het moest gebeuren. De mannen pakten de kapitein, die groot en fors was, bij zijn armen en benen op. Ze roeiden naar de kust en daar gingen ze. Soms droegen ze hem. Soms sleepten ze hem.

Het was middernacht. De toren van Nes sloeg twaalf uur en in de verre omtrek was er geen levende ziel te bekennen.

Ze vloekten en ze tierden, want die kapitein leek steeds zwaarder te worden, maar uiteindelijk kregen ze hem waar ze hem wilden hebben. Tot

hun middel liepen ze het ijzige water in en lieten hem toen los. Daarna draaiden ze zich om en plonsden zo snel als ze konden terug. Maar ineens hoorden ze nog iets plonzen! Vlak achter hen! Het was de kapitein. Ze hoorden hem roepen. Ze hoorden hem hatelijk lachen. En toen ze achteromkeken, zagen ze hoe een dreigende schim met uitgestoken handen op hen afkwam.

Nog nooit hadden de woeste rovers zo hard gelopen als in die donkere nacht. De wind huilde en gierde en wakkerde aan tot een halve orkaan, toen ze het eiland voor de tweede keer overstaken. Higgend sprongen ze in hun roeiboot en precies op het moment dat ze aan boord van hun schip gingen, sloeg de torenklok van Nes één uur. Maar ze waren nog niet van de kapitein af. De dreigende schim kwam snel dichterbij, dwars over het water, maaiend met zijn vuisten.

Vliegensvlug hesen de mannen het anker en deze keer lukte het wel om de boot in beweging te krijgen. De zeilen bolden in de wind en daar gingen ze – in volle vaart! Opgelucht haalden de rovers adem. Daarna namen ze een paar borrels voor de schrik en tegen de kou. En nog een paar omdat de eerste niets hielpen.

Binnen de kortste keren was er niet één rover meer die nog op zijn benen kon staan. Stuurloos dreef het schip in de loeiende storm in de richting van de wijde zee. Of...? Nee! Niet in de richting van de wijde zee. Het ging de andere kant op! Een grote, schimmige geest klemde zich vast aan de reling en de Amelander kust kwam razendsnel dichterbij. De schelle lach van de kapitein gierde in de wind. Hij niet van het eiland af? Dan zij ook niet!

Uit:

Gefluister in de golven

Margaretha van Andel & Marieke Nelissen
€ 24,99 | 256 pag. | verschijnt in november

Quiz wat weet jij over de woeste wateren?

Legendarische spookschepen, piraten, meerminnen, zeemonsters en ander gespuis... Wie het water durft te trotseren, kan van alles tegenkomen: vreemde wezens voor wie geen mensenziel veilig is. Wee je gebeente als je nietsvermoedend hun pad kruist! Durf jij deze quiz aan?

2 WAAROM MOET JE ALTIJD EEN POLLEPEL MET EEN GAT MEENEMEN ALS JE OP ZEE BENT?

- A. Omdat dat altijd handig is als je je verrekijker bent vergeten
- B. Omdat je daarmee de Funa Yurai te slim af kunt zijn – drenkelingen die zich niet met hun lot verzoenen en elk schip tot zinken willen brengen. Ze gooien met een lepel net zo lang water in een boot tot die boot zinkt, maar met een lepel met een gat lukt dat natuurlijk niet.
- C. Omdat je daarmee de Fonny Polly's te slim af kunt zijn – kleine waterwezens die schepen willen laten kapseizen. Ze springen op je boot en je komt niet van ze af, behalve als je ze vangt in het gat van je pollepel.

1 WAAROM ZEI DE GRIEKSE HELD ODYSSEUS TEGEN ZIJN MANNEN DAT ZE BIJENWAS IN HUN OREN MOESTEN STOPPEN?

- A. Dan waren ze veilig voor het gezang van de Sirenen (gevaarlijke watergodinnen)
- B. Dan werden ze niet doof van hun eigen geschreeuw als ze samen zeemansliederen 'zongen'
- C. Dan zouden ze onzichtbaar zijn voor de Krakatu's (gevaarlijke watermonsters)

3 WAT KUN JE ZIEN IN DE WATEREN VAN CHILI?

- A. De Caleuche, een groot, spierwit spookschip met drie masten waarop zeewezens feesten
- B. De Vliegende Hollander die weleens wat meer van de wereld wilde zien
- C. De Fantasma, een spookachtig bootje dat zich alleen laat zien op stormachtige avonden

4 WAAROM NAMEN EGYPTENAREN VROEGER MODELSCHEEPJES MEE IN HUN GRAF?

- A. Niemand weet het zeker, maar dat het belangrijk was, is een feit – zo kreeg Toetanchamon er 35 mee.
- B. Ze deden Toetanchamon na. Hij werd ook wel de vissersfarao genoemd: als hij niet bezig was met regeren, ging hij vaak vissen en na zijn dood nam hij zijn boot mee in zijn piramide.
- C. Wat een flauwekul – Egyptenaren namen helemaal geen bootjes mee in hun graf, dat deden de Vikingen!

5 WIE WAS ZWARTBAARD?

- A. Een geest die met zijn piratenschip over de zeeën zwalkte en iedereen de stuipen op het lijf joeg
- B. Een Schotse kapitein die probeerde een stelletje hinderlijke piraten te vangen
- C. Een bekende piratenkapitein die met twee zwaarden tegelijk vocht en rokende lonten in zijn baard droeg om tegenstanders bang te maken

6 WELKE VREEMDE WATERGEEST SCHARRELDE VROEGER ROND IN AMSTERDAM?

- A. Jenny Groentand, een magere waterheks met scherpe, groene tanden en griezelige grijpvingers
- B. De Bullebak, een waterspook met vurige ogen dat zich onder een sluis in de buurt van de Brouwersgracht ophield
- C. Gekke Henkie, een wat sullig spook dat het niet voor elkaar krijgt om ook maar iemand bang te maken – behalve zichzelf

Check hier of je alle antwoorden juist had!
1. A. 2. B. 3. A. 4. A. 5. C. 6. B.

De opdracht van Tula

Robin Raven

Lucia weet dat Martinus een beetje jaloers is. Zij heeft haar inwijding achter de rug en hoort nu bij de grote mensen. Hij moet nog even wachten.

Haar gedachten gaan naar het heilige moment in de grot, de montamentu. Nooit eerder heeft ze zo iets meegemaakt. Ze kende het ritueel alleen van de geruchten. Door de mix van rum en speciale kruiden moest ze bijna overgeven, maar gelukkig kon ze alles binnenhouden en merkte niemand iets.

Toen ze afdaalde in de grot zag ze drie mannen zitten die ze niet kende. Het waren muzikanten en ze speelden een zacht ritme. De eerste sloeg op de tambu, een vat bespannen met een geitenvel. De trommelaar droeg een eng masker dat was bedoeld om het kwaad op afstand te houden. Het was een raar gezicht met scheve oren en ogen, een mond op de plaats van de neus en de neus op de plaats van de mond.

De andere muzikanten droegen ook maskers en ze tikten ritmisch met metalen staafjes op de agang, een muziekinstrument gemaakt van een schepje.

Tula wees naar een ondiep waterbassin. Daarin moest ze plaatsnemen. Niet te ver onderuitgezakt, want haar navel moest net boven het water uitkomen. Toen ze goed zat, kreeg Martinus de opdracht om vier kleine beeldjes om haar heen te zetten. Dat waren de windrichtingen: noord, oost, zuid en west.

‘Sluit je ogen,’ zei Tula, bijna streng. Daarna blies hij kort op de karkó, de gekleurde schelp-hoorn. Meteen begonnen de drie muzikanten achter in de grot iets harder te spelen.

Na een tijdje begon Tula zacht te zingen. Alsof dat een teken was, versnelden de drie muzikanten hun ritme tot een oorverdovend gegalm.

Het liefst wilde Lucia haar handen tegen haar

oren doen, maar dit was geen moment om zwakte te tonen. Ze was veel te blij en trots dat Tula haar had uitgekozen om een montamentu te ondergaan!

Toen kreeg ze een keiharde tik tegen haar achterhoofd. Ze sperde haar ogen open en zag dat de omgeving was veranderd in een kleurenwaas. Langzaam kwam ze los van de grond. Opstuivend water raakte haar gezicht, als klappen van een zweep. Vervolgens schoot ze als een reuzenvogel weg uit de grot over de zee.

Onophoudelijk klonken de woeste klanken van de tambu en de agang. Plotseling werd haar lichaam omlaaggedrukt. Ze sloot haar ogen, zwaaide met haar armen, maar aan de ongecontroleerde val kwam geen einde. Onder haar verscheen een droomwereld: rivieren van goud en boomkronen in alle kleuren, tot ver aan de horizon.

Ze tuimelde naar beneden, lager en lager, tot ze dwars door het gebladerte heen met een smak op de grond belandde.

Ze lag in een soort hut. Het was benauwd en donker. Het kleine beetje licht dat er was kwam uit een rond gat in de hoek. De muziek was gestopt. In plaats daarvan klonken stemmen uit een verre, donkere hoek. Drie diepe geluiden, van drie volwassen mannen. Lucia's hartslag versnelde. Ze kon de mannen niet zien, maar ze voelde hun aanwezigheid.

Langzaam kwam ze overeind. Ze liep naar het gat waar het licht doorheen scheen en kroop naar buiten.

Het felle daglicht deed pijn aan haar ogen. Ze bevond zich in een dorpje, maar het was niet op Curaçao. Dat zag ze meteen. Curaçao was een cactus-eiland zonder hoge bomen, hier werden de huisjes bijna opgeslokt door dikke, torenhoge woudreuzen. Sommige bladeren waren nog groter dan zij zelf was!

Links en rechts zag ze mensen van alle leeftijden. Een vrouw in een kleurig gewaad passeerde haar. Ze

droeg een schaal met fruit op haar hoofd en zong een betoverend lied. Even verderop dansten vier kinderen, jongens en meisjes, rond een versierde paal. Twee mannen schreeuwden, ze maakten wilde gebaren, alsof ze ruzie hadden, maar hun gezichten stonden vrolijk.

Niemand leek haar op te merken. Dat gaf een onzeker gevoel. Was ze er eigenlijk wel?

Toen gebeurde het. Vanuit het niets kwam een reusachtige pega pega-hagedis aangewaggeld. Lucia verstijfde toen ze het monster zag. Een normale pega pega past op je hand, maar deze kwam tot haar middel!

De hagedis was niet alleen abnormaal groot, hij had ook een smalle witte streep over zijn afgeplatte kop.

‘Welkom,’ zei hij met de diepste stem die Lucia ooit gehoord had. ‘Ik ben Yoruba Orisha.’

Lucia schrok toen ze die naam hoorde. Yoruba is een geest, een dienaar van de allerhoogste god. Hij is de baas van het bos en de dieren. Alle bomen luisteren naar hem en als hij het wil kan hij zichzelf veranderen in elk denkbaar dier.

Ook in een pega pega, dus.

‘Welkom in het huis van je voorouders,’ sprak de hagedis, terwijl hij draaide met zijn machtige kop. ‘Ik verwachtte je al.’

Lucia voelde haar adem stokken in haar keel. ‘Ik wil naar huis,’ mompelde ze. ‘Ik hoor hier nog niet te zijn. Ik wil terug naar Martinus. En naar Tula en Benedicto.’

Ze kreeg het warm. Het leek alsof haar huid wegbrandde en zij alleen nog beenderen, pezen en spieren was.

‘Wat kom je hier doen?’ vroeg de pega pega.

Hij strekte zijn linkervoorpoot iets naar voren. Lucia zag het en schuifelde langzaam achteruit, net zolang tot ze de wand van het hutje in haar rug voelde. Als Yoruba Orisha je aanraakte, wist ze, had hij je voor eeuwig in zijn macht en kon hij je in elk willekeurig dier veranderen. Een kakkerlak, een pega pega of zelfs een mier.

‘Dat weet ik niet,’ had ze met trillende stem geantwoord. ‘Maar wat ik wel weet, is dat ik nog niet dood ben.’

‘Dat is waar,’ zei de hagedis. ‘Maar elke komst heeft een doel. Ook die van jou.’

Hij draaide weer met zijn kop. ‘Ik zal jullie vier keer ontmoeten voordat de kooi opengaat,’ zei hij traag. Toen kwam hij in beweging. Waggelend liep hij weg naar de dansende kinderen.

Lucia staarde hem na. ‘Wat bedoelt u?’ riep ze uit.

Ze wilde bewegen, achter het monster aan, maar dat lukte niet.

‘Verzamel de kracht om te doen wat je moet doen!’ riep de hagedis, zonder om te kijken.

Lucia knikte alsof ze het begreep, maar ze begreep er natuurlijk niets van.

En toen loste de hagedis op. Alsof hij van boven tot onder werd uitgewist door een onzichtbare hand. Op de grond zat ineens een jongen van haar leeftijd. Hij knikte en glimlachte. Het was de mooiste jongen die ze ooit had gezien.

Langzaam keerde de rust terug in haar lichaam. Ze haalde diep adem. Haar oogleden werden zwaar, alsof er gewichten aan hingen. Ze zakte naar de grond, weg van alles, verdwaald in een diepe, donkere slaap.

Uit:
De opdracht van Tula
Robin Raven
€ 15,99 | 180 pag.

HOE WINSTON KERSTMIS REDDE

Alex T. Smith

EEN FEESTMAAL IN DE NACHT

Op de delicatessenafdeling besloten Eduardo en Winston om er een nachtelijke picknick van te maken. Ze wasten hun pootjes nog een keer aan een wastafeltje achter een van de toonbanken en daarna stelde Eduardo het menu samen. Hij gaf Winston opdracht achter hem aan te lopen en alles mee te dragen wat hij uitkoos – een stapel die steeds hoger en wiebeliger werd. Hun feestmaal bestond voor het grootste deel uit kaas. Een hele hoop verschillende soorten kaas. Er was zachte smeerkaas, harde kaas, kruidenkaas en kaas met zulke grote gaten erin dat Winstons snuitje erdoorheen paste.

‘Ik denk,’ zei Eduardo, ‘dat we ook nog een paar andere dingen moeten hebben...’ Hij mikte wat crackers boven op de kaasbult, een plakje groentetaart, wat appelstukjes, een paar chocolademunten en als toetje een taaitaipop die was versierd met sneeuwvlokken van suiker.

‘Perfect!’ jubelde de rat. ‘Zullen we dan maar?’

Dat was precies wat Winston wilde.

Samen met zijn nieuwe vriend hipte hij naar de grote kerstboom in de hal. Eduardo spreidde een hagelwit linnen servet uit en legde daar alle hapjes op. De hal van het warenhuis was gigantisch, maar toch voelde het gezellig daar onder de kerstboom, in het schijnsel van de zacht twinkellende lichtjes.

Winston ging zitten en pakte een homp van de stinkendste kaas die ze hadden gevonden. Hij wilde net een enorme brok naar binnen proppen (en misschien nog wel meer) toen Eduardo hem aankeek.

‘Sorry dat ik het nu pas vraag, knul,’ zei hij, ‘maar wat was je eigenlijk van plan in mijn winkel op kerstavond? Had je niet allang thuis in je veilige nestje moeten liggen?’

Winston liet zijn pootje vol kaas zakken en zei een beetje verdrietig dat hij geen thuis had.

‘Ah... Juist,’ zei Eduardo, nadat hij een flinke hap uit een cracker had genomen. ‘Nou, in dat geval zou je misschien hier kunnen wonen. Er is plek genoeg en een beetje gezelschap lijkt me best gezellig. Normaal lig ik wat in mijn kantoor te dutten of tussen de brieven in de postkamer. Geen slecht leventje hier!’

Brieven! Post! O, krijg de kruimels! In één klap drong het weer tot Winston door. De envelop! Door al dat gebadder en de grote stapel hapjes was hij zijn Belangrijke Opdracht compleet vergeten. Hij keek om zich heen – de envelop was nergens te bekennen. Er trok een angstige trilling door zijn staart. Hij sprong op en begon heen en weer te rennen.

‘O, nee! Nee! Nee! Hij is kwijt! Foetsie!’ piepte hij.

‘Wat nu?’ vroeg Eduardo. ‘Wat ben je kwijt?’

Uit:

Hoe Winston Kerstmis redde

Alex T. Smith

Vertaald door Margaretha van Andel

€ 18,99 | 180 pag.

verschijnt in november

MUIZEN VAN GEMBERKOEK

Bak je eigen Winstons! Ze zijn echt jammie en als je aan het bakken bent, ruikt het heerlijk naar kerst. Een perfecte traktatie voor je vrienden en familie. Dit is het recept voor twaalf muizen.

BENODIGDHEDEN:

60 G ONGEZOUTEN BOTER
 50 G BRUINE SUIKER
 2 EETLEPELS HONING
 150 G BLOEM
 ½ THEELEPEL BAKING SODA
 1 THEELEPEL GEMBERPOEDER
 12 ROZIJNEN
 6 GEDROOGDE CRANBERRY'S
 24 HELE AMANDELEN
 EVENTUEEL EXTRA BOTER OM IN TE VETTEN

Vraag een volwassene om je met dit recept te helpen. Was je handen goed voor je begint, want die gebruik je om te kneden (en vraag je volwassen hulpkok hetzelfde te doen)!

1. Vraag je volwassen hulpkok om de oven voor te verwarmen op 180 °C.
2. Leg een stuk bakpapier op de bakplaat of vet hem in met boter (dat doe je door wat boter op een stukje keukenpapier te doen en uit te smeren over de bodem van de plaat): zo blijven de muizen straks niet vastplakken.
3. Meng het meel, de baking soda en het gemberpoeder in een schaal.
4. Doe de boter, suiker en honing in een pannetje en smelt dit op een laag vuur. Als het gesmolten is, doe je het ook in de schaal. Vraag je hulpkok om je hierbij te helpen.
5. Zodra het wat is afgekoeld, meng je alles met je handen. Als het heel erg kleverig voelt, kun je er wat meel bijdoen. Als het te droog is, een klein beetje water erbij.
6. Verdeel het deeg in twaalf porties. Rol er balletjes van en leg die op de bakplaat.
7. Maak de balletjes plat met je handpalm en knijp ze dan voorzichtig in een druppelvorm – dit worden je muizen.
8. En nu Winstons gezicht! Knip de cranberry's en rozijnen doormidden. Plak twee halve rozijnen op elk vormpje voor de ogen en een halve cranberry voor de neus. Druk twee amandelen in de smalle kanten voor Winstons oren.
9. Vraag je hulp om de bakplaat in de oven te schuiven en laat de muizen zo'n 10 minuten bakken (of iets langer als ze nog te bleek zijn).
10. Vraag je hulp om ze er weer uit te halen en laat ze afkoelen. En dan zijn je heerlijke Winstonmuizen klaar. Smullen maar!

BOEKZOEKER...

WEET JIJ HET JUISTE BOEK TE VINDEN?

Heb je *STACH* ook van voren tot achteren verslonden? Dan is dit vast geen moeilijke opdracht voor jou... Weet jij uit welk boek dit beeld komt? Vul het antwoord in op de stippelijntjes!

1

2

3

4

5

6

KEN JE KLASSIEKERS: KONING VAN KATOREN

Al een week is Stach thuis en nog steeds heeft hij niets van de ministers gehoord. Direct na aankomst heeft hij ze een brief geschreven, waarin hij verslag deed van zijn daden in Uikumene en om een volgende opdracht verzocht. Oom Gervaa heeft de brief persoonlijk afgegeven, dus is het zeker dat ze hem hebben gezien. Je zou kunnen denken dat hij een weekje vakantie niet gek vindt, maar dat is niet zo. Hij wordt onrustig van het nietsdoen. Hij wil zijn opdrachten afwerken, hoe eerder hoe liever.

Oom Gervaa is nog nerveuzer. Hij heeft van nabij gezien hoe in de laatste maanden de ministers van dag tot dag kribbiger werden en er na ieder succes van Stach verbeterer gingen uitzien. Hij vreest dat ze iets in hun schild voeren. En dan doet hij iets wat hij in zijn vijftigjarige loopbaan nooit heeft gedaan. Hij speelt luistervink. Drie uur zit hij op een krukje in een kast in de ministerskamer, met zijn oor tegen het sleutelgat. Diep ontdaan komt hij thuis.

‘Ze willen je van de St.-Aloïsius laten springen,’ vertelt hij zijn neef. ‘Ze hebben in de krant gelezen dat je dat nooit zou doen. Alleen minister Pardoes was tegen. Niet omdat hij bang was dat je te pletter zou vallen, o nee, maar omdat hij bang was voor de mensen. Hij dacht dat de mensen zeven nuttige opdrachten zouden willen, en dat ze deze opdracht zonde van je talenten zouden vinden.’

‘t Is zo’n echt aardige man, die minister Pardoes,’ zegt Stach.

‘Daarna stelde minister De Seer voor dat ze er dan maar acht opdrachten van zouden maken, maar daar was minister Regtoe weer tegen. ‘Eerlijk is eerlijk,’ zei hij, ‘zeven is zeven.’ En toen zijn ze gaan lunchen.’

Stach bezweert zijn oom dat hij dat af luisteren niet meer mag doen, niet omdat hij een tik van de heer Regtoe beet heeft, maar omdat het te gevaarlijk is. Desalniettemin zit Gervaa de volgende morgen weer met zijn oude botten op het krukje in de kast. Als een verslagen man doet hij Stach’s avonds het relaas van zijn wedervaren.

‘De gemeneriken,’ zegt hij. ‘De huichelaars. Weet

je wat ze besloten hebben? Het wordt opdracht 4a. Daar kon Regtoe zich mee verenigen, want dan was het een onderdeel van opdracht 4. ‘Het had nog steeds met kerktorens te maken,’ zei hij. En Pardoes had ook geen bezwaar meer.’

‘Oom Gervaa,’ vraagt Stach, ‘meent u serieus dat ze me van de St.-Aloïsius willen laten afspringen? Zo’n nutteloze, zinloze daad?’

‘Ja,’ zegt Gervaa. ‘En dan nog uitgerekend de kathedraal waar je vader van de steiger is gevallen. Maar hoor eens, Stach, dat ga je natuurlijk niet doen. Dan maar geen koning van Katoren. Al ben je ook nog zo handig, je bent niet van schuimrubber. En begin nu niet te denken over parachutes of iets dergelijks, want dat kan niet. Een parachute gaat zo vlug niet open. Het is onmogelijk.’

Stach knikt moedeloos. ‘Nutteloos, zinloos en onmogelijk,’ zegt hij. ‘U hebt gelijk.’

De volgende morgen ontvangt hij een brief van de ministerraad. Hij staat vol indrukwekkende stempels en zegels, maar de inhoud is zo simpel als Gervaa hem al heeft verteld. Opdracht 4a: spring van de bovenste omloop van de St.-Aloïsius, staat er. Over drie dagen. Vrijdagmorgen om tien uur.

Als hij de brief heeft gelezen stralen niet, als gewoonlijk, zijn ogen van wilskracht. Er komt niet dat eigenwijze trekje om zijn mond waarmee hij de ministers zo kan ergeren. ‘Tegen iets wat nutteloos en zinloos is voel ik me niet opgewassen,’ mompelt hij voor zich heen. ‘Oom Gervaa?’

‘Wat is het, mijn jongen?’

‘Oom Gervaa, ik durf niet. Ik durf niet van de kathedraal af te springen. Ik durf niet iets te doen wat zo volkomen nutteloos en zinloos is.’

‘Natuurlijk niet, jongen. Het is je reinste zelfmoord. Weet je wat, ik zal met de ministers gaan praten. Ik zal proberen ze van het idee af te brengen.’

‘Dat helpt niet, oom. Dat weet u ook wel. Weet u wat ik doe? Ik ga naar de bossen, ten zuiden van de stad. Daar wil ik nadenken. Kom Vlot, je mag mee. Vrijdagmorgen uiterlijk om negen uur kom ik terug. Dag oom.’

Terwijl het hondje blij tegen hem opspringt gaat hij de deur uit. Gervaa blijft peinzend achter. Na

verloop van tijd neemt hij de brief, die op tafel is blijven liggen, en verlaat op zijn beurt het huis. Niet naar het paleis gaat hij. Hij sloft naar de redactie van *Katoren in Druk*, het grote, landelijke blad, dat de naam heeft zich weleens tegen de ministers te durven verzetten.

Drie dagen heeft Stach met Vlot door de bossen gezworven. Ze zijn over heuvels en dalen gerend, ze hebben vruchteloos konijnen achternagezeten, hij is in bomen geklommen terwijl Vlot keffend beneden bleef staan, ze zijn natgeregend en in de zon weer droog geworden en hij heeft op zijn rug gelegen en nagedacht. Vastbesloten keert hij vrijdag in alle vroegte terug naar Wiss. Hij zal niet van de kathedraal springen. Allerlei mogelijkheden zijn door zijn hoofd gegaan, parachutes, vangnetten, touwen die langzaam afwikkelde langs stugge katrollen, maar nee. Er zal best iets te verzinnen zijn, maar hij vertikt het om zich in te spannen voor iets wat nutteloos en zinloos is. Op zo'n manier wil hij geen koning van Katoren worden.

Ofschoon het pas zeven uur is zijn er in Wiss al veel mensen op de been. Hij ziet dat ze zich allemaal bewegen in de richting van de St.-Aloïsius. Sommigen dragen zelfs kussentjes onder hun arm, alsof ze de nacht slapend op het trottoir hebben doorgebracht. Verdraaid, denkt Stach, zou dat zijn omdat ze er vroeg bij willen zijn? Omdat ze vooraan willen staan bij mijn dodensprong? Hij was niet van plan om de kathedraal om tien uur zelfs maar te bezoeken, maar nu besluit hij dat hij erheen zal gaan en de mensen zal vertellen waarom hij het vertikt. Maar eerst gaat hij naar huis.

Gervaas is al op en maakt koffie. Hij wrijft zijn oude handen en kijkt opgeruimd.

'De dag van opdracht 4a is daar,' zegt hij. 'Een dag die geschiedenis zal maken.'

'Ik spring niet.'

'Je springt niet, natuurlijk. Maar je gaat er toch wel even naartoe, hè? Heel Katoren is uitgelopen om je te zien.'

'Ik zal even gaan,' zegt Stach. 'Ik zal ze zeggen dat ik weiger om met een nutteloze en zinloze daad mijn leven in gevaar te brengen.'

'Goed zo,' zegt Gervaas vergenoegd. 'Zeg dat maar.'

Om halftien verlaten ze het huis en om kwart voor tien arriveren ze op het Aloïsiusplein. 't Is zwart van de mensen. Maar wat is dat daar, naast de toren? Wat is dat voor een bouwsel? En wat gooien die mensen van de toren naar beneden op dat bouwsel?

De hoofdredacteur van *Katoren in Druk* is woedend geworden toen hij hoorde van opdracht 4a. Daarom heeft hij in het hoofdartikel alle inwoners van Katoren uitgenodigd om vrijdagmorgen naar de St.-Aloïsiuskathedraal te komen, hun hoofdkussens mee te brengen, en die hoofdkussens op een grote hoop te gooien. Je kunt merken dat *Katoren in Druk* een veelgelezen krant is. Duizenden en duizenden mensen zijn deze ochtend gekomen met hun hoofdkussens, en daar hebben ze een geweldige berg van gemaakt. Al spoedig werd de berg te hoog om er vanaf de grond nog iets bovenop te kunnen krijgen. Toen zijn de mensen de toren gaan beklimmen en hebben hun kussens naar beneden gegooid vanaf de hoogste trans. Tot meer dan de halve hoogte van de toren is deze peluwberg gegroeid als Stach aankomt.

Hij krijgt een kleur van blijdschap als hij begrijpt wat er is gebeurd. Blijkbaar willen de mensen dat hij koning wordt. Onder luid gejuich beklimt hij de toren, die intussen door iedereen is verlaten. Gervaas blijft beneden. Hem is de klim naar de hoogste omloop te vermoeiend.

Van bovenaf gezien is het toch nog een vreselijke sprong, in die berg kussens. Maar Stach lacht. 'Hoe zal ik ooit zachter terecht kunnen komen dan in de hoofdkussens van alle Katorenen? De oude koning heeft gezegd: "Wanneer het volk vuurwerk voor u afsteekt, zijt ge gewaardeerd, maar wanneer het uw peluw opschudt, zijt ge geliefd!"'

Hij klimt op de balustrade en zwaait naar de mensen. Duizenden handen wuiven hem toe. Maar opeens valt er een ijzige stilte over het plein. In rotten van drie komen daar de ministers aanstappen. Voorop De Seer, Regtoe en Broeder, erachter Pardoes, Walsen en Zuiver. Ze houden halt bij het standbeeld van de oude koning, dat ze nooit hebben durven laten verwijderen. Ze hebben ook *Katoren in Druk* gelezen en komen zich nu op de hoogte stellen

van de reactie van het volk. Die reactie overtreft hun ergste vrezen.

Stach maakt een diepe buiging voor de ministers die de mensen een lachsalvo ontlokt. Dan richt hij zich op en springt onder ademloze stilte van de toren. Rechtstandig eerst, allengs wat naar voren hellend, valt zijn jonge lichaam naar beneden. Drie seconden duurt het voor hij de top van de peluwberg bereikt; het lijken drie uur, althans voor de mensen en voor Gervaas. Dan veert hij weg in die kussens. De berg zakt tientallen meters in, veert

weer op, duikt weer in elkaar. Met kromme sprongen baant Stach zich een weg naar beneden en bereikt veilig het plein. Onder oorverdovend gejuich loopt hij naar de ministers. Hij maakt dezelfde spottende buiging en zegt: 'Ik hoop dat u me spoedig wilt verwittigen van opdracht 5. Aan 4b heb ik geen behoefte, want ik vond 4a noch ernstig, noch eerlijk, noch deugdzam, noch ijverig, noch ordelijk, noch rein, hoogstens zacht. Goedemorgen.'

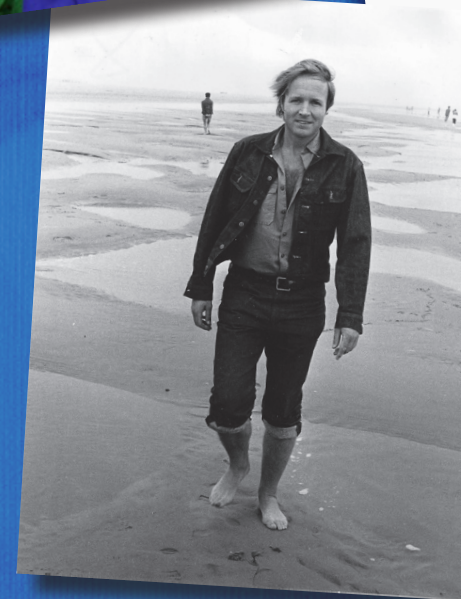

Uit:

Koning van Katoren
Jan Terlouw
€ 16,99 | 180 pag.

© Sanne Terlouw

Jan Terlouw
15 november 1931 – 16 mei 2025

Na een lang en rijk leven is onze bijzondere, bevlogen en in- en in-aardige Jan Terlouw overleden. Jan was politicus, maar tegelijkertijd kinderboekenschrijver: in 1970 debuteerde hij bij Lemniscaat met *Pjotr*. Een van zijn bekendste en meest geliefde boeken is *Koning van Katoren*, dat bekroond werd met de Gouden Griffel. Je begrijpt nu misschien waarom ons magazine *STACH* heet!

Jan werd 93 jaar oud en bleef tot het laatste moment betrokken en actief. We zullen hem erg missen, maar vinden troost in de gedachte dat hij voortleeft in alle mooie boeken die door hem geschreven zijn en nog door zo veel mensen gelezen worden.

HET WINNENDE VERVOLGVERHAAL VAN

Coco

Voor de vorige STACH schreef Kris Terwindt het begin van een kort verhaal over Luc die nog één keer naar de duinen wil voordat ze naar huis gaan, terwijl hij tegelijkertijd Vincent van zich af probeert te schudden. Coco Wesly bedacht het winnende einde!

Als ik snel ben, lukt het om Vincent af te schudden. Misschien lukt het. Zo lang ken ik Vincent nou ook weer niet. Ik denk dat hij niet erg snel is. Of slim. Of überhaupt in staat om me zover te krijgen om naar het huisje te gaan. Als ik niet snel ben, lukt het niet om Vincent af te schudden. Ik moet nog sneller. Dat is eigenlijk niet slim, maar ik doe het wel. Sneller. Zo snel dat hij me niet bij kan houden.

‘Luc,’ roept Vincent, ‘wacht nou toch even!’ Hij klinkt ver achter me. Dan glijd ik uit in het zand. Ik lig onderuit, maar sta zo snel mogelijk weer op. Toch heeft het zand de tijd gekregen om tussen mijn kleren te gaan zitten. Bah. Ik ren verder.

‘Wacht,’ hoor ik vaag. Het is Vincent, weet ik. Maar als ik het niet had geweten, had ik het nooit geraden. De wind is harder gaan waaien, het vervormt Vincents stem. ‘Luuuuc,’ klinkt het zacht. ‘Luc?’ Hij is me kwijt, denk ik.

Gisteren vond ik een kompas. Het lag heel stil in het duin. Toen ik het oppakte, zag ik dat er kleine roestvlekjes op zaten. Het voelde koel aan. In het glas zag ik mezelf. Er zat een beetje zand onder mijn oog. De kompasnaald draaide niet meer. Dat betekende waarschijnlijk dat het al heel lang in het duin lag. Heel lang geleden was het hier aangespoeld. Als ik erin keek leek het alsof ik terugging in de tijd.

Daar lag het. Er was een beetje zand overheen gewaaid. Ik keek om me heen. Waarom deed ik dat eigenlijk? Er was niemand hier. Behalve Vincent, maar die was vast allang de weg kwijtgeraakt. Toch keek ik om me heen. Alsof niemand dit kompas mocht zien. Alsof

het alleen voor mij mocht bestaan. Ik had het niet mee naar huis durven nemen. Het leek alsof dat niet hoorde. Dat dit kompas niet in het moderne strandhuisje thuishoorde. Het lag vast al zo lang in de duinen, dan voelde het verkeerd om het opeens naar een andere plek te verhuizen. Alsof je iets heel ouds verstoort.

Lang geleden had iemand het kompas gebruikt. Een zeevaarder misschien. Hij stond op het schip, met het kompas in zijn hand. De vraag was hoe het kompas in zee terecht was gekomen.

‘Aha, daar ben je!’ klinkt het achter me. Ik schrik me helemaal dood. ‘Ik was je aan het zoeken,’ zegt Vincent. Ik word kwaad. Daar staat Vincent, dom te glimlachen. Waarom moest hij me nou laten schrikken. ‘Waarom kijk je zo boos?’ vraagt Vincent, ‘stoort ik soms?’ Goed geraden, denk ik. Ik zeg het niet hardop. Het kompas houd ik nog steeds vast. Vincent heeft het nog niet opgemerkt. Nu moet ik niet naar mijn hand kijken, denk ik. Nee, NEE. Niet naar je hand kijken, geen goed idee.

Ik kijk naar mijn hand.

Dom.

Vincent kijkt ook naar mijn hand. Nu komen er allemaal nieuwsgierige Vincent-vragen. Maar hij zegt niets.

KRIS TERWINDT: ‘Wat zijn er veel mooie en ontroerende inzendingen binnengekomen! Ik vond het ook knap hoe iedereen zo goed wist aan te sluiten op het fragment dat ik had geschreven, want dat is natuurlijk echt hoe ik schrijf en iedereen schrijft weer anders.

En ik zag vaak dat het kompas gebruikt werd als startpunt voor een spannend verhaal!

Coco zorgde er in haar verhaal voor dat er een mysterie rondom het kompas ontstond. Ik wilde meteen weten waarom de hoofdpersoon het kompas verborgen wil houden en van wie het kompas ooit was. Die spanning heeft Coco mooi neergezet door gevarieerde zinnen te gebruiken: lange zinnen, korte zinnen en dialoog.

Door Coco’s verhaal krijg ik zin om zelf weer verder te schrijven, zo spannend en mysterieus heeft Coco het gemaakt. Superknap!’

MAAK HET VERHAAL AF VAN... MARCO KUNST

In iedereen schuilt een verhalenverteller. Laat je fantasie de vrije loop en voor je het weet kom je met de wildste ideeën! Dat gebeurde ook Marco Kunst. Speciaal voor STACH schreef hij een kort verhaal. Weet jij hoe het verdergaat?

NOEK IN DE DUISTERNIS

Noek is alleen. In het duinhuis. Midden in de duinen.

Er ligt nog één slappe wortel in de koelkast. Met zwarte vlekjes. Verder is er niets meer. Noek heeft honger, maar die wortel vertrouwt ze niet.

Vier dagen geleden is het nu, dat haar moeder verdween. Haar vader is al veel langer weg.

‘Ik ga zo,’ zei Noeks moeder op de ochtend dat ze verdween. ‘Ik moet de trein halen.’

‘Waar ga je naartoe?’

‘Mezelf zoeken.’

‘O.’

Noek had een hap van haar boterham genomen. Haar moeder gaf altijd rare antwoorden. Ze was nu eenmaal kunstenaar. Daar moest je mee leren leven.

‘Zul je je piano-oefeningen niet vergeten?’

‘Nee, mam.’

‘Als papa thuiskomt, zeg dan maar dat ik op jacht ben.’

‘Papa komt niet naar huis en zeker niet vandaag.’

Noek had haar handen aan het tafelkleed afgeveegd en was naar de piano gelopen.

‘Dat moet je niet zeggen. Als papa klaar is, komt hij terug.’

‘Niet als hij zinkt.’

‘Hij zinkt niet.’

‘Dat weet je niet. Misschien is hij allang gezonken.’

‘Als jij je nou met je muziek bezighoudt, dan zorgen wij voor alle grotemensendingen, oké?’

Noek had het boek met bladmuziek opengeslagen en was gaan spelen.

Ze kon zich niet herinneren of ze gedag had gezegd toen haar moeder vertrok. Als haar hoofd eenmaal vol muziek zat, kon er niets meer bij. Ze was tenslotte een wonderkind. Haar ouders hadden dat zo vaak gezegd dat het wel waar moest zijn.

Noek had de hele dag gespeeld. En toen haar moeder niet thuiskwam, ook de hele avond. Tot ze een houten kont had van de pianokruk en omviel van de honger.

Zolang ze speelde, bestond de wereld niet. Alleen zij en de muziek. Zolang ze speelde, voelde ze zich niet eenzaam of vreemd en anders dan andere kinderen van tien. Ze was dan alleen muziek. Dans van trillende noten die om elkaar heen draaiden en versmolten. De klanken trilden in haar buik, zongen en fluisterden. Soms bulderden de noten, en schuurden ze, om haar daarna weer te strelen en omhelzen. Ze deed het allemaal zelf, niemand had ze hierbij nodig. Alleen zij en de piano. Van de rest van de wereld wist ze niets.

Ze had die avond koekjes gegeten en was gaan slapen. De volgende ochtend had ze een blik soep opengemaakt: genoeg voor een hele dag. Ze had weer de hele dag piano gespeeld en zich geen zorgen gemaakt.

Maar haar moeder was niet gekomen. En haar vader natuurlijk al helemaal niet.

De derde dag waren er nog vijf harde crackers. Niet lekker, maar je moet wat.

Noeks vingers waren moe. Het spelen ging steeds slechter. De piano klonk dof. De noten vielen haar aan als prikkende insecten. Uiteindelijk was ze boven gaan zitten, in de stoel die uitkeek over de duinen. Bij het licht van de ondergaande zon was ze in slaap gevallen.

Nu was het de ochtend van de vierde dag. Ze moest iets doen. Maar wat? Noek had geen idee. Ze was vanaf haar vijfde niet buiten geweest. Dat vonden haar ouders beter voor haar ontwikkeling. Muziek maken, dat was het enige wat ze kon.

Ze stond op en liep naar de voordeur. Met haar bleke, spitse vingers draaide ze de deurknop om en trok de deur open.

Op de vorige pagina lees je hoe je meedoet!

WOORDZOEKER

AE LIN	DIER	HARPER	ROTZOMER	TREKKER
AMSTERDAM	DUINWACHTERS	JANNA	SCHETSEN	TULA
ATELIER	DURF	KATOREN	SCHOOL	VERHAAL
AVONTUUR	ELENA	KERSTMIS	SCHOORSTEEN	VRIENDIN
BEELDJE	EVOLUTIE	KOOLWIJK	SCHRIJVEN	WINNEN
BIOSCOOP	FILM	MENS	SINTERKLAAS	WINSTON
BOER	FRIESLAND	NANNIE	SNEEUW	ZIEKTE
BRUGKLAS	GEFLUISTER	NOANOUK	STERN	ZWEMBAD
CHARLIE	GOLVEN	OPDRACHT	STORYBOARD	
COLA	GYMPEN	OPERATIE	TEKENEN	
DEESJE		REGENBOOG		

S	T	E	K	E	N	E	N	Z	N	K	K	J	A	N	N	A	R
N	R	D	A	B	M	E	W	Z	I	E	U	K	E	N	V	E	K
E	L	E	E	J	S	E	E	D	R	E	V	O	E	O	T	I	A
N	O	J	T	T	L	A	V	S	F	N	K	J	N	S	E	N	T
N	O	F	E	H	L	A	T	O	R	R	D	T	I	A	D	N	O
I	H	H	I	U	C	M	A	E	L	L	U	U	E	R	O	A	R
W	C	K	T	L	I	A	T	H	E	U	L	D	A	O	H	N	E
S	S	L	A	S	M	S	W	E	R	F	T	O	A	P	B	C	N
R	E	P	R	A	H	C	B	N	E	E	B	I	N	D	I	A	S
N	I	L	E	A	R	H	S	G	I	Y	V	S	E	R	O	W	G
I	E	K	P	R	E	O	B	B	R	U	G	K	L	A	S	U	O
C	R	O	O	E	G	O	C	O	L	A	D	K	E	C	C	E	L
H	E	O	G	M	E	R	T	R	E	K	K	E	R	H	O	E	V
A	I	L	Y	O	N	S	N	E	M	W	I	N	S	T	O	N	E
R	L	W	M	Z	B	T	N	I	D	N	E	I	R	V	P	S	N
L	E	I	P	T	O	E	E	D	D	N	A	L	S	E	I	R	F
I	T	J	E	O	O	E	R	S	A	M	S	T	E	R	D	A	M
E	A	K	N	R	G	N	S	I	N	T	E	R	K	L	A	A	S

De woorden staan horizontaal, verticaal en diagonaal. De overgebleven letters vormen de oplossing.

Marco Kunst

DE BRON

met illustraties van Djenné Fila

Toen ik vanochtend wakker werd, wist ik dat ik weer naar die kloof moest gaan. Soms moet je dingen doen die je eigenlijk niet wil doen. Nu bijvoorbeeld, want ik word gek als ik twee maanden in die camper blijf zitten. Bovendien werd ik vanochtend wakker met die stem weer in mijn hoofd. Helderder dan ooit. Het is een vrouwenstem, droevig en vermoeid. Ook bedacht ik (nu pas!) dat het erg vreemd was dat die Cansu tegen me zei dat het goed was dat ik er eindelijk was. En dat ze vroeg of ik snel terug wilde komen. Vannacht trouwens ook over Omar gedroomd. Hij keek dwars door me heen met die donkere ogen van hem.

De wind fluit rond de hoge rots. Hij ziet er vandaag gewoon uit als een rots, niet als een reus. Ik loop de kloof in. Van het ene op het andere moment is het windstil. Het beekje kabbelt. Ik voel de warmte van de zon.

‘Omar?’ roep ik zachtjes. ‘Cansu?’

Geen antwoord. Ik loop verder.

‘Cansu? Omar?’

Niets.

Ik loop naar het einde van de kloof, waar de berg zich opent. Als een bek die dicht kan klappen. Op de open plek voor de grot blijf ik staan. Omdat de bergwand overhelt, is het daar alsof je onder een overkapping staat. Het is er licht maar ook beschut. Het beekje stroomt vanuit de grot naar buiten. Ik neem een paar foto's van de plek.

Er is een vuurplaats waarin nog wat kooltjes smeulen. Ruikt lekker. Bij de bergwand is een

omheininkje van ruwe boomstammetjes. Er liggen stro en keutels, maar de geiten zijn er niet. Verderop liggen rieten manden en er staan een paar aardewerken potten. Dan draait mijn maag zich om: aan een lange stok die rechtop staat, hangen twee dode konijnen. Hun oogjes kijken me glazig aan en hun bekjes met de witte snijtanden staan wijd open. Eronder, op de kale rots, donker, gestold bloed en twee bebloede pijlen.

Nu pas zie ik dat die hond, Ylva, naast de ingang ligt te slapen op een bed van gedroogde varenbladeren. Ze opent lui een oog, kwispelt als ze me ziet en slaapt verder.

Eigenlijk wil ik er allang weer vandoor gaan. Iets houdt me tegen. ‘Cansu?’ roep ik. ‘Omar?’

Uit de grot klinken voetstappen. Cansu komt naar buiten rennen. ‘Fijn dat je er bent. Kom binnen!’ En ze loopt alweer terug.

Voetje voor voetje loop ik achter haar aan. Ik wil er echt vandoor gaan. Maar het is alsof ik geen eigen wil meer heb.

Ik ben altijd al bang voor het donker geweest. Toen ik klein was probeerde ik mijn vader en moeder iedere avond eindeloos over te halen om te blijven voorlezen. Nog een verhaaltje, nóg een verhaaltje... Zodat de lamp maar niet uit zou gaan. Het kleine nachtlampje was niet genoeg. Dat wierp enge schaduwen. Nog altijd slaap ik met een lichtje aan en ik schijt perendropjes als ik 's nachts over de gang moet lopen in het donker. Deze grot is honderd keer erger. Toch loop ik verder.

Soms vind ik dat ik dingen moet durven die ik

helemaal niet durf, en dat ik dingen moet doen die ik helemaal niet wil. Maar het is meer dan dat.

In de grot ruikt het naar natte steen, schimmel en mos. Naar aarde, water en iets kruidigs. Verderop flakkert gelukkig een lichtje. De wanden van de grot zijn grillig en van ruwe steen. Niet uitgehouwen door mensenhanden. Ik kijk om, ik ben nog vlak bij de uitgang. Buiten schijnt de zon. Als het moet, sta ik in drie tellen buiten.

Bij het lichtje houdt Cansu stil. Als ik bij haar ben, zie ik dat ze voor een diepe nis staat, een kamer die in de zijwand uitgehouwen is. De vloer van de nis ligt een meter hoger dan de rest van de grot. Het flakkerende lichtje komt van een stenen olielampje. Op de vloer liggen dierenhuiden, kussens en dekens, aan de zijwanden hangen trommels, speren, een boog en een pijlenkoker. Op een dienblad staan kommetjes en een theepot. Er kringelt damp uit de tuit omhoog. Het is net iets uit een museum. Zo'n nagebouwd kamertje uit de oertijd of zo. Maar dan echt. En veel geheimzinniger. Ik wil foto's maken, maar durf niet.

Als mijn ogen aan het donker gewend zijn, zie ik dat tegen de achterwand iemand ligt. Er steekt een bos kroeshaar boven een deken uit. Een vrouw. Ze ligt met haar gezicht naar de wand en beweegt niet.

Cansu klimt op de verhoging, gaat in kleermakerszit tegen een van de zijwanden zitten. Ze gebaart dat ik erbij moet komen. ‘Omar komt zo,’ fluistert ze.

Aan de achterwand, boven de slapende vrouw, hangt het gewei van een hert. Er zijn veren en schelpen aan vastgebonden, bossen kruiden en schedeltjes van dieren. Een rafelige lap schermt een doorgang naar een volgende ruimte af.

Ik vraag me af wat ik aan het doen ben. Misschien ben ik hier alleen maar omdat ik weet dat mijn ouders het helemaal niks zouden vinden. Puberen noemen ze dat. Weet ik ook wel. Toch doe ik het zo.

Er hangen miljoenen kilo's steen boven mijn hoofd. Hoe zou het zijn als dat allemaal naar beneden komt donderen? Onzin, die grot is hier al duizenden jaren. Ik klim op de verhoging en op handen en knieën zoek ik een plekje tegenover Cansu.

De slapende vrouw ademt zwaar. Cansu zegt niets meer. Ze staart afwezig naar haar handen. Ik voel me ongemakkelijk, maar al snel klinkt er geblaf vanaf de ingang van de grot en een paar tellen later komt Omar aan lopen. Hij springt op de verhoging, knikt en lacht naar me en knielt bij de vrouw.

‘Gaia,’ fluistert hij. ‘Ze is er.’

Uit:

De bron

Marco Kunst & Djenné Fila

€ 18,99 | 256 pag.

GRATIS

teken-
tips
van
Mariëke
Nelissen

Ken je
Klassiekers

KONING VAN
KATOREN

DIE MET STACH!

AELIN

Hoe ik
per ongeluk
een
FILM
maakte!

STACH

WIN
BOEKEN!

#10

RECEPTEN UIT:
HOE WINSTON
KERSTMIS REDDE

WWW.LEMNISCAAT.NL

Deze STACH wordt u aangeboden door

8 713791 102755

